

WMO PROGNOSE GEMEENTE HEERHUGOWAARD

Vestiging Groningen
(tevens postadres)
Stavangerweg 23-5
9723 JC Groningen
T: (050) 525 24 73
F: (050) 525 29 73

Vestiging Amersfoort
T: (033) 454 66 65

@: contact@kwiz.nl

Colofon

Een prognose van de ontwikkeling van de vraag naar Wmo en AWBZ voorzieningen in de gemeente Heerhugowaard.

Inhoud en redactie Bert van Putten

Juli 2014

Uitgave

Deze publicatie is een uitgave van KWIZ. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en / of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ. Bij overname is bronvermelding verplicht.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Achtergrondkenmerken klantgroep Wmo.....	5
1.1. Bevolkingsontwikkeling.....	5
1.2. Kenmerken Wmo gebruikers	6
1.3. Kenmerken AWBZ gebruikers	10
1.4. Inkomenspositie	11
1.5. Overlap Wmo voorzieningen	12
1.5.1. Overlap Wmo	12
1.5.2. Overlap AWBZ	13
1.5.3. Overlap AWBZ, Wmo en armoedebeleid.....	14
1.6. Bereik.....	14
2. Ontwikkeling kosten en gebruik Wmo 2014– 2018	16
2.1. Basisscenario	16
2.2. Scenario conform ontwikkelingen laatste jaren	16
2.3. Vergelijking kostenontwikkeling met prognose uit 2010	17
2.4. Overzicht ontwikkeling kosten	18
3. Bezuiniging 40 procent op kosten hulp bij het huishouden	19
3.1. Uitwerking scenario bijzondere bijstand	19
3.1.1. Huidig draagkrachtbeleid	20
3.1.2. Alternatief draagkrachtbeleid	20
3.2. Uitwerking scenario algemeen gebruikelijk verklaren eerste uren Hulp bij het Huishouden.....	21
3.2.1. Impact op de doelgroep	21
Scenarioberekening eerste uur Hulp bij het Huishouden algemeen gebruikelijk	22
Scenarioberekening eerste 2 uur Hulp bij het Huishouden algemeen gebruikelijk	22
4. Inkomenseffecten beleidsmaatregelen Wmo en AWBZ	23
4.1. Gevolgen intrekking Wtcg en CER	23
4.2. Gebruik Wtcg en CER	23
4.3. Gevolgen afschaffing WTCG en CER	24
4.3.1. Uitwerking	24
4.3.2. Schematisch overzicht	25
4.3.3. Bepaling doelgroep op basis van inkomen	28
5. Kosten AWBZ.....	29
5.1. Uitgangspunten.....	29
5.2. Kosten overgang AWBZ voor gemeente Heerhugowaard	30
Bijlage 1 Verantwoording	31
Bronnen.....	31
Prognosemodel	31
Definiëring etnische achtergrond	31
Bijlage 2 Bevolkingsontwikkeling.....	32
Bijlage 3 Voorzieningen.....	33
Bijlage 4 Kostenprognose scenario's	34
Bijlage 5 Berekening kosten bijzondere bijstand.....	36
Bijlage 6 Kenmerken huishoudens.....	37
Bijlage 7 specificatie CER en WTCG	39
Compensatie Eigen Risico	39
Wet tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten.....	39

Inleiding

De gemeente Heerhugowaard heeft in 2010 door KWIZ een prognose naar de vraag naar Wmo-voorzieningen laten opstellen. Gezien de ontwikkelingen in het sociale domein heeft de gemeente behoefte aan een nieuwe Wmo-prognose. Daarbij dienen ook uitdrukkelijk de gevolgen van de aankomende wetswijzigingen en beleidswijzigingen vanuit het Rijk te worden meegenomen. In deze rapportage wordt de verwachte ontwikkeling van de vraag naar en kosten van Wmo-voorzieningen inclusief de functies die vanuit de AWBZ overgaan naar de gemeente in beeld gebracht.

Onderzoeksvragen

In het onderzoek staan de volgende vragen centraal.

- Hoe ontwikkelt de vraag naar Wmo-voorzieningen en de daarbij behorende kosten zich in de komende jaren (2014-2017)?;
- Wat zijn de effecten van lokale beleidsveranderingen op de verwachte ontwikkeling van vraag en kosten?;
- Welke mogelijkheden heeft de gemeente om de 40% -korting op huishoudelijke hulp om te zetten in het beleid? Welke scenario's zijn denkbaar en wat zijn de gevolgen voor de kosten voor de gemeente en de effecten op de inkomens van de doelgroep
- Wat is de verwachte vraag en de daarmee gemoeide kosten naar de voorzieningen die vanuit de AWBZ overgaan naar de gemeente Heerhugowaard?

Opzet van het onderzoek

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van de gemeentelijke registraties van de individuele Wmo-voorzieningen die zijn gecombineerd met de GBA. Tevens hebben we gebruik gemaakt van gegevens van het CAK om de overlap en vraag naar AWBZ-voorzieningen in beeld te krijgen. Deze gegevens zijn verwerkt tot een onderzoeksbestand en tevens gebruikt voor het prognosemodel dat KWIZ heeft ontwikkeld voor het voorspellen van de kosten en vraag naar voorzieningen.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk brengen we de klantgroep voor de Wmo in beeld aan de hand van een aantal kenmerken. Dit doen we ook voor de groep die gebruik maakt van een AWBZ-voorziening en we kijken naar de overlap in het gebruik van voorzieningen.

In het tweede hoofdstuk gaan we nader in op de verwachte vraag naar voorzieningen in de periode 2014 tot en met 2018. We sluiten af met enkele conclusies.

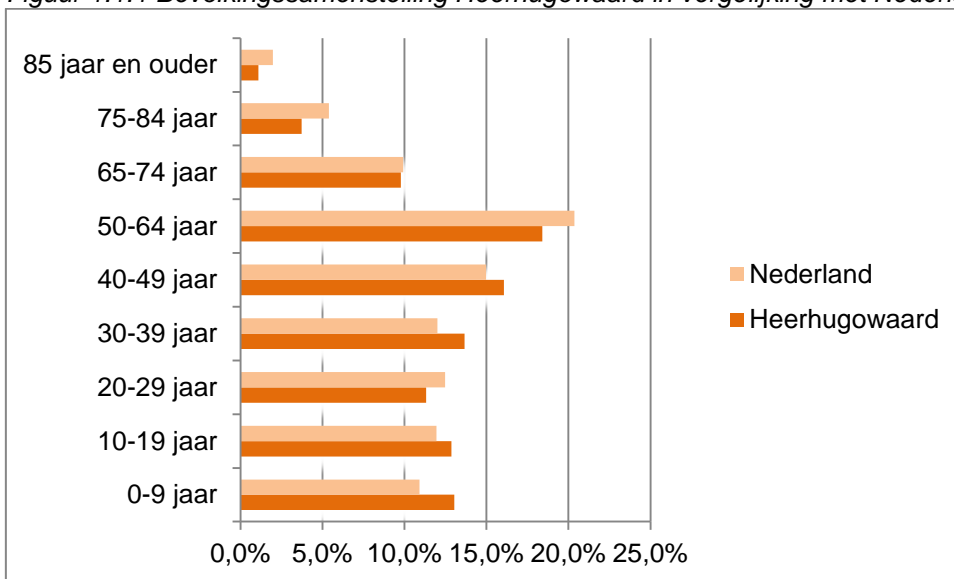
1. Achtergrondkenmerken klantgroep Wmo

We beginnen met een overzicht van de bevolkingsontwikkeling in de gemeente Heerhugowaard. Daarna gaan we in op de achtergrondkenmerken van de klantgroep van de Wmo. Het gaat hierbij om gegevens als huishoudsamenstelling, leeftijd, etniciteit, wijk en de inkomenspositie. Daarnaast brengen we het bereik en de overlap van het gebruik van verschillende typen voorzieningen in kaart.

1.1. Bevolkingsontwikkeling

De vergrijzing in Nederland is een belangrijk gegeven in de vraag naar voorzieningen voor welzijn en zorg. Immers, van de individuele Wmo- en AWBZ-voorzieningen vormen ouderen de grootste groep gebruikers. Op het hoogtepunt, omstreeks 2040, zijn 4,5 miljoen Nederlands 65 jaar of ouder; 26 procent van de bevolking. Dit heeft ook invloed op de bevolkingssamenstelling in Heerhugowaard. In de eerste bijlage geven we een kort overzicht van de huishoudsamenstelling in de gemeente Heerhugowaard. Deze gegevens zijn afkomstig uit de Armoedemonitor die KWIZ tegelijk met deze Wmo-prognose heeft opgesteld.

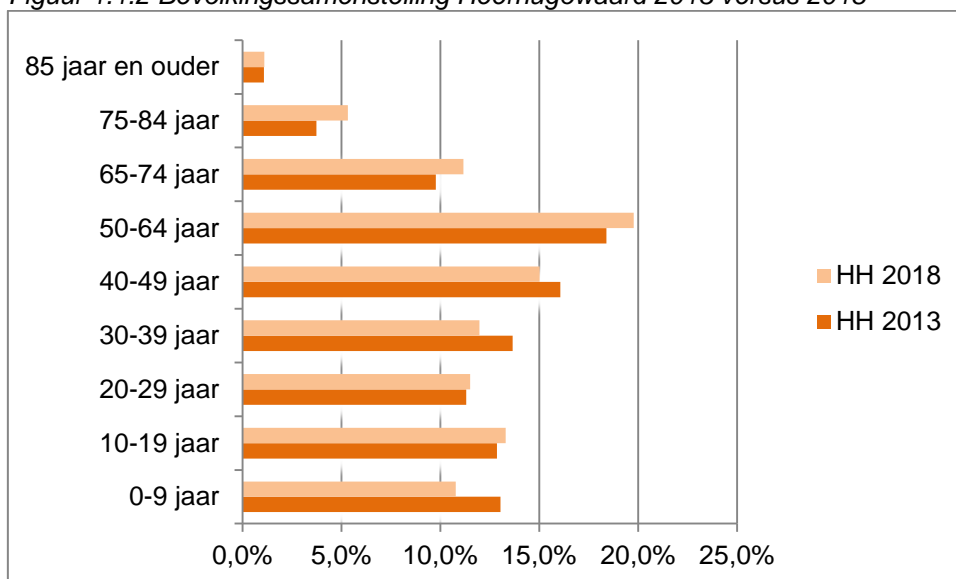
Figuur 1.1.1 Bevolkingssamenstelling Heerhugowaard in vergelijking met Nederland geheel

In Heerhugowaard speelt de vergrijzing nog geen grote rol. In Nederland is 17,3 procent van alle inwoners ouder dan 65 jaar, in Heerhugowaard ligt dit lager. Vooral de groep van 75 jaar en ouder is relatief kleiner dan in Nederland als geheel. Voor de komende jaren is niet te verwachten dat de vergrijzing sneller toeneemt dan landelijk: ook de groep in de leeftijd 50 tot 64 jaar is in Heerhugowaard relatief kleiner dan landelijk.

In de volgende figuur zetten we de te verwachten bevolkingsontwikkeling op een rij. Duidelijk is dat het aandeel ouderen de komende jaren stijgt. In 2018 is het aandeel 65 plussers 17,8 procent van de bevolking in Heerhugowaard. Het aandeel 75 plussers is dan 6,4 procent tegen 4,8 procent nu. In absolute aantallen gaat het om 1.697 ouderen. Ook de groep 50 tot 64 jarigen stijgt de komende jaren behoorlijk.

Figuur 1.1.2 Bevolkingssamenstelling Heerhugowaard 2013 versus 2018

1.2. Kenmerken Wmo gebruikers

In deze paragraaf gaan we in op een aantal kenmerken van de inwoners die gebruikmaken van een individuele Wmo-voorziening in 2013. Dit vergelijken we met de gegevens uit 2009.

Tabel 1.2.1 Aantal inwoners en Wmo-gebruikers 2013¹

Jaar	Aantal inwoners Heerhugowaard	Aantal gebruikers Wmo	Percentage
2009	50.883	2.523	5,0%
2013	52.893	1.868	3,5%
Verschil	+2.010	-/ 635	-/-1,5%

Te zien is dat 3,5 procent van de inwoners in de gemeente Heerhugowaard gebruikmaakt van een Wmo-voorziening. Dit is minder dan in 2009. De belangrijkste reden hiervoor is de afname van het gebruik van het collectief vervoer.

Leeftijd

De volgende tabel laat de leeftijdsverdeling van de cliënten per voorzieningen zien.

Tabel 1.2.2 Beroep op Wmo voorzieningen naar leeftijd

Leeftijd	Heerhugowaard 2013		Heerhugowaard 2009	
	65-	65+	65-	65+
HH1	16%	84%		
HH2	47%	53%		
- Totaal HH	22%	78%	23%	77%
PGB	39%	61%	49%	51%
Woonvoorziening	47%	53%	31%	69%
Hulpmiddelen	56%	44%	51%	49%
Ind. Vervoersvoorziening	48%	52%	48%	52%
Collectief vervoer	42%	58%	34%	66%
Heerhugowaard	85%	15%	88%	12%

Leeswijzer: van de personen die gebruikmaken van de Hulp bij het Huishouden 1 is 16 procent jonger dan 65 jaar en 84 procent 65 jaar en ouder.

¹ Alle gegevens in de tabellen in deze monitor zijn gebaseerd op de gekoppelde gemeentelijke bestanden.

Onder de gebruikers van Hulp bij het Huishouden 2 is 47 procent 65 jaar of jonger. Dit wijkt duidelijk af van de leeftijdsverdeling onder gebruikers van HH1: daar zijn ouderen de hoofdafnemers. Ten opzichte van 2009 zijn er een paar opvallende wijzigingen: Woonvoorzieningen worden verstrekt aan relatief meer personen die jonger zijn dan 65 jaar. Bij collectief vervoer en de HH PGB zien we juist dat relatief meer ouderen hiervan gebruik maken.

In vergelijking met de totale bevolking van de gemeente Heerhugowaard, doen ouderen relatief vaak een beroep op de Wmo-voorzieningen. De toename van het aantal 65-plussers in Heerhugowaard over de komende jaren zal dan ook zorgen voor een stijging in het gebruik van de verschillende individuele Wmo-voorzieningen.

Huishoudtype

In onderstaande tabel een overzicht naar huishoudtype van de cliënten van de meest afgenomen Wmo-voorzieningen. Cliënten die gebruikmaken van meerdere voorzieningen komen vaker voor.

Tabel 1.2.3 Beroep op Wmo voorzieningen naar huishoudtype 2013 65-

Huishoudtype 65 -	Alleen- staand	Eenouder gezin	Meerpersoons zonder kinderen	Meerpersoons met kinderen
HH 1 (N= 101)	58%	10%	24%	8%
HH 2 (N= 96)	67%	10%	14%	9%
PGB (N=22)	55%	4%	27%	14%
Woonvoorziening (N= 56)	14%	11%	45%	30%
Hulpmiddelen (N= 201)	27%	7%	36%	30%
Ind. vervoersvoorziening (N=201)	34%	6%	33%	27%
Collectief vervoer (N=216)	75%	2%	18%	5%
Heerhugowaard (N=16.263)	25%	5%	33%	37%

Leeswijzer: van de 101 personen jonger dan 65 jaar die gebruikmaken van Hulp bij het Huishouden 1 is 58 procent alleenstaand, 10 procent behoort tot de categorie eenoudergezin, 24 procent behoort tot de meerpersoonshuishoudens zonder kinderen en 8 procent tot de meerpersoonshuishoudens met kinderen.

Er is een duidelijk verschil in de vraag naar voorzieningen naar huishoudtype. Van hulp bij het huishouden (ZIN en PGB) en collectief vervoer maken met name alleenstaanden gebruik en in mindere mate meerpersoonshuishoudens zonder kinderen. Bij de overige voorzieningen is de verdeling naar huishoudtypes meer in lijn met die van Heerhugowaard als geheel.

Tabel 1.2.4 Beroep op Wmo voorzieningen naar huishoudtype 2013 65+

Huishoudtype 65+	Alleen- staand	Eenouder gezin	Meerpersoons zonder kinderen	Meerpersoons met kinderen
HH 1 (N= 617)	72%	0%	28%	0%
HH 2 (N= 113)	89%	0%	11%	0%
PGB (N=43)	54%	0%	46%	0%
Woonvoorziening (N= 71)	38%	0%	61%	1%
Hulpmiddelen (N= 182)	46%	0%	54%	0%
Ind. vervoersvoorziening (N=255)	46%	0%	54%	0%
Collectief vervoer (N=338)	76%	0%	23%	1%
Heerhugowaard (N=5.700)	40%	0%	59%	1%

Leeswijzer: van de 617 personen die gebruikmaken van Hulp bij het Huishouden 1 is 72 procent alleenstaand en behoort 28 procent tot de meerpersoonshuishoudens zonder kinderen.

Met uitzondering van de woonvoorzieningen maken alleenstaanden meer gebruik van de individuele Wmo-voorzieningen. Met name bij collectief vervoer en hulp bij het huishouden zijn alleenstaanden oververtegenwoordigd. Dit is een algemeen beeld dat we ook bij andere gemeenten zien. Alleenstaanden hebben minder mogelijkheden een beroep te doen op ondersteuning vanuit de directe omgeving.

Geslacht

In de volgende tabel gaan we in op het gebruik naar geslacht.

Tabel 1.2.5 Wmo-gebruikers naar geslacht

Geslacht	2013		2009	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw
HH1	21%	79%		
HH2	38%	62%		
HH totaal	24%	76%	21%	79%
PGB	37%	63%	30%	70%
Woonvoorziening	42%	58%	35%	65%
Hulpmiddelen	35%	65%	34%	66%
Ind. Vervoersvoorziening	39%	61%	37%	63%
Collectief vervoer	32%	68%	34%	66%
Heerhugowaard	50%	50%	50%	50%

Leeswijzer: van de personen die gebruikmaken van de Hulp bij het Huishouden 1 is 21 procent een man.

Vrouwen zijn onder de gebruikers van de Wmo-voorzieningen duidelijk oververtegenwoordigd. Het aandeel vrouwen is onder de gebruikers van Hulp bij het Huishouden 1 het hoogst. Dit komt met name omdat van HH1 relatief veel 65 plussers gebruik maken en in deze groep zijn vrouwen oververtegenwoordigd.

Etniciteit

De volgende tabel geeft de personen naar etnische achtergrond weer.

Tabel 1.2.6 Wmo-gebruikers naar etniciteit

Geslacht	2013			2009		
	Autochtoon	Westers allochtoon	Niet-westers allochtoon	Autochtoon	Westers allochtoon	Niet-westers allochtoon
HH 1	90%	7%	3%			
HH 2	85%	8%	7%			
- HH totaal	90%	7%	3%	89%	7%	4%
PGB				85%	8%	7%
Woonvoorziening	81%	11%	8%	84%	10%	6%
Hulpmiddelen	89%	8%	3%	87%	8%	5%
Ind. Vervoersvoorziening	85%	9%	6%	85%	10%	5%
Collectief vervoer	88%	8%	4%	87%	8%	5%
Heerhugowaard	80%	8%	11%	82%	8%	10%

Leeswijzer: van de personen die gebruikmaken van de Hulp bij het Huishouden 1 is 90 procent van autochtone afkomst.

In de gemeente Heerhugowaard is 80 procent van alle inwoners autochtoon. Te zien is dat dit percentage onder de gebruikers van de verschillende Wmo-voorzieningen, net als in 2009, hoger ligt. Autochtonen doen relatief vaker een beroep op de Wmo dan niet-westerse allochtonen. Net als in 2009 is het aandeel westerse allochtonen onder de woonvoorzieningen groter dan het aandeel onder de totale bevolking in gemeente Heerhugowaard.

Stedelijke spreiding

Onderstaande figuur geeft het bereik van de Wmo-voorzieningen per wijk weer. Dat wil zeggen: het percentage inwoners, in een bepaalde wijk, dat gebruik heeft gemaakt van een individuele Wmo-voorziening. Er is hiervoor onderscheid gemaakt naar de 65-plussers en cliënten jonger dan 65 jaar.

Tabel 1.2.7 Verdeling naar wijken klantgroep Wmo 2013

	Aantal inwoners	HH 1	HH 2	HH PGB	Woon-voorziening	Hulp-middelen	Individueel vervoer	Collectief vervoer
Schrijverswijk	5,5%	7,5%	9,6%	5,5%	8,3%	7,0%	7,0%	9,2%
Molenwijk	5,3%	8,5%	9,1%	5,3%	6,0%	5,2%	6,6%	4,5%
Rivierenwijk	6,5%	2,9%	9,6%	6,5%	3,8%	2,3%	2,5%	3,2%
Bedrijventerrein	1,7%	0,8%	1,4%	1,7%	0,8%	2,3%	1,4%	1,6%
Butterhuizen	6,7%	4,2%	7,2%	6,7%	6,0%	7,7%	7,5%	7,6%
Oostertocht	8,0%	8,5%	8,6%	8,1%	3,8%	9,0%	7,5%	5,5%
Zuidwijk	7,6%	1,5%	3,8%	7,6%	3,8%	4,9%	5,6%	8,4%
Huygenhoek	9,2%	1,3%	4,3%	9,2%	4,5%	2,8%	3,3%	1,1%
Stad van de Zon	7,9%	4,5%	4,3%	7,9%	6,0%	5,9%	4,8%	4,9%
De Draai	1,1%			1,1%		0,5%	3,5%	7,0%
Schilderswijk	8,1%	10,4%	7,7%	8,1%	12,8%	9,3%	7,7%	5,8%
De Noord	2,4%	2,2%	1,4%	2,4%	3,8%	1,8%	0,6%	1,0%
Buitengebied Noord	2,2%	0,6%	1,4%	2,1%		1,3%	0,4%	0,6%
Planetenwijk	2,9%	1,8%	2,9%	2,9%	4,5%	3,4%	2,7%	0,8%
't Kruis	1,0%	0,7%		1,0%	1,5%		0,4%	1,0%
Buitengebied Zuid	0,2%	0,1%		0,4%		0,5%	0,4%	0,2%
Bomen-Recreatiewijk	9,1%	15,6%	9,6%	9,1%	15,0%	12,6%	13,9%	15,1%
Heemradenwijk	5,0%	6,1%	3,8%	5,0%	4,5%	3,1%	2,9%	5,0%
Edelstenenwijk	6,6%	4,9%	1,4%	6,6%	10,5%	7,0%	5,6%	1,6%
Stadshart	2,7%	17,8%	13,9%	2,7%	4,5%	13,4%	15,7%	15,7%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

In het Stadshart, Schilderswijk en Bomen-Recreatiewijk wordt het meest gebruik gemaakt van de Wmo-voorzieningen. Bij het collectief vervoer springt de Schrijverswijk en Zuidwijk in het oog qua gebruik.

1.3. Kenmerken AWBZ gebruikers

In deze paragraaf zetten we de kenmerken van de AWBZ-gebruikers op een rij. Dit zijn alleen de functies die overgaan naar de gemeente.

Tabel 1.3.1 Aantal inwoners en AWBZ-gebruikers 2013²

Jaar	Aantal inwoners Heerhugowaard	Aantal gebruikers AWBZ	Percentage
2012	52.483	748	1,42%
2013	52.893	692	1,31%

Te zien is dat 1,31 procent van de inwoners in de gemeente Heerhugowaard gebruikmaakt van een AWBZ-voorziening.

Leeftijd

De volgende tabel laat zien dat de 692 personen gebruik maken van 804 functies in de AWBZ. Dit geven we weer naar leeftijd van de cliënten van de verschillende voorzieningen zien.

Tabel 1.3.2 Beroep op AWBZ voorzieningen naar leeftijd en huishoudtype

Product omschrijving	65 min			65-plus		
	Aantal	Alleen- staand	Meer- persoons	Aantal	Alleen- staand	Meer- persoons
F125 - Dagactiviteit - LZA	68	15%	85%	5	40%	60%
H150 - Begeleiding extra	37	22%	78%	3	0%	100%
H152 - Begeleiding speciaal 1 (nah)	2	0%	100%	1	0%	100%
H153 - Gespecialiseerde begeleiding (psy)	66	24%	76%	3	0%	100%
H300 - BG Begeleiding	233	29%	71%	102	29%	71%
H301 -BG ZG Visueel	1	0%	100%			
H303 -BG ZG Auditief	2	0%	100%			
H304 -BG speciaal 3 Auditief	1	0%	100%			
H531 - Dagactiviteit Basis	1	0%	100%	67	19%	81%
H811 - Dagactiviteit VG licht	35	0%	100%	2	0%	100%
H812 - Dagactiviteit VG midden	15	13%	87%			
H813 - Dagactiviteit VG zwaar	11	0%	100%			
H831 - Dagactiviteit LG licht	6	50%	50%			
H832 - Dagactiviteit LG midden	9	22%	78%	5	80%	20%
H833 - Dagactiviteit LG zwaar	1	0%	100%	4	75%	25%
H533 - Module Clientkenmerk (pg)	6	50%	50%	74	69%	31%
H800 - Module Clientkenmerk (Som-Ondersteunend)	12	42%	58%	32	78%	22%
Eindtotaal	506	24%	76%	298	44%	56%

Leeswijzer: van de 102 personen ouder dan 65 jaar die gebruikmaken van Begeleiding behoort 71 procent tot een meerpersoonshuishouden en is 29 procent alleenstaand.

In totaal is 62 procent van de AWBZ gebruikers jonger dan 65 jaar. Dit is een andere verdeling dan we onder de huidige Wmo-voorzieningen zien.

Er is een duidelijk verschil in de vraag naar voorzieningen per huishoudtype, ook in vergelijking met het gebruik van Wmo-voorzieningen. Het merendeel van de gebruikers behoort tot een meerpersoonshuishouden.

² Alle gegevens in de tabellen in deze monitor zijn gebaseerd op de gekoppelde gemeentelijke bestanden, tenzij anders aangegeven.

Geslacht

In de volgende tabel gaan we in op het gebruik naar geslacht.

Tabel 1.3.3 AWBZ-gebruikers naar geslacht

Geslacht	2013	
	M	V
Product omschrijving		
F125 - Dagactiviteit - LZA	55%	45%
H150 - Begeleiding extra	57%	43%
H152 - Begeleiding speciaal 1 (nah)	50%	50%
H153 - Gespecialiseerde begeleiding (psy)	51%	49%
H300 - BG Begeleiding	48%	52%
H301 -BG ZG Visueel	0%	100%
H303 -BG ZG Auditief	0%	100%
H304 -BG speciaal 3 Auditief	0%	100%
H531 - Dagactiviteit Basis	0%	100%
H533 - Module Clientkenmerk (pg)	50%	50%
H800 - Module Clientkenmerk (Som-Ondersteunend)	31%	69%
H811 - Dagactiviteit VG licht	45%	55%
H812 - Dagactiviteit VG midden	50%	50%
H813 - Dagactiviteit VG zwaar	55%	45%
H831 - Dagactiviteit LG licht	29%	71%
H832 - Dagactiviteit LG midden	60%	40%
H833 - Dagactiviteit LG zwaar	100%	0%
Eindtotaal	50%	50%
Heerhugowaard	50%	50%

Leeswijzer: van de personen die gebruikmaken van de Hulp bij het Huishouden is 24 procent een man.

De verdeling naar geslacht is identiek aan de verdeling binnen Heerhugowaard.

1.4. Inkomenspositie

Op basis van gegevens van het CAK is de inkomenspositie van de doelgroep voor de Wmo in kaart gebracht. Dit is gebeurd aan de hand van door het CAK geleverde geanonimiseerde inkomensgegevens van de groep die Hulp bij het Huishouden ontvangt. We gaan ervan uit dat de inkomenspositie van deze groep vergelijkbaar is met de inkomenspositie van de overige gebruikers van de Wmo. Het inkomen betreft het verzamelinkomen per jaar³, dit inkomen wijkt af van de bijstandsnorm. En wel zo dat het verzamelinkomen hoger ligt dan de bijstandsnorm.

³ Verzamelinkomen: bij het verzamelinkomen wordt gekeken naar: inkomen uit werk, inkomsten uit een uitkering, inkomsten uit aandelen en dividenden, opbrengsten uit beleggingen en opbrengsten uit spaargeld.

Tabel 1.4.1 Inkomensverdeling klantgroep Wmo 2013

Inkomensverdeling	65 plus		65 min	
	Eenpersoons	Meerpersoons	Eenpersoons	Meerpersoons
100%	39%	21%	86%	9%
100%-120%	16%	19%	5%	14%
120%-150%	20%	31%	7%	19%
150%-200%	14%	14%	2%	28%
200% >	10%	15%	0%	30%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Leeswijzer: van de alleenstaande personen die jonger zijn dan 65 jaar heeft 86 procent een inkomen tot 100% van het verzamelinkomen. Deze berekening is gebaseerd op de inkomensgrenzen die het CAK hanteert voor de berekening van de eigen bijdrage.

Effecten van het inkomen op de gezondheid zijn terug te leiden naar de zogenoemde sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV)⁴. Er is een relatie tussen gezondheid en sociaal economische positie van de inwoners. Personen met een lager opleidings-, beroeps- of inkomensniveau leven korter en brengen meer jaren in ziekte door dan personen met een hogere positie op de sociale ladder. Zo is de kans op bepaalde gezondheidsproblemen twee tot drie keer zo groot voor groepen met een laag sociaaleconomische status en worden hoog opgeleide mannen gemiddeld vijf jaar ouder dan laag opgeleide mannen. Het verschil in aantal jaren dat iemand in gezondheid doorbrengt is zelfs 12 jaar. Dit is deels een verklaring voor het relatief hoge aandeel Wmo-gebruikers met een laag inkomen.

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt heeft 55 procent van de Wmo-gebruikers ouder dan 65 jaar een verzamelinkomen tot 120 procent van de inkomensgrens voor de berekening van de eigen bijdrage.

1.5. Overlap Wmo voorzieningen

De overlap brengen we zowel voor de Wmo-voorzieningen onderling als voor de samenloop met de AWBZ in beeld.

1.5.1. Overlap Wmo

In de volgende tabel is de overlap tussen het gebruik van de verschillende voorzieningen in 2013 in beeld gebracht. Per voorziening wordt bekeken welk aandeel van de personen die de desbetreffende voorziening ontvangen, tevens van een andere voorziening gebruikmaakt. De tabel eronder is de overlap zoals die in 2009 was.

Tabel 1.5.1 Overlap Wmo voorzieningen 2013

Overlap 2013	HH 1	HH 2	PGB	Woon voorz.	Hulp middelen	Ind. vervoer	Collectief vervoer
HH 1	-	2%		4%	10%	20%	23%
HH 2	5%	-		5%	12%	19%	25%
PGB							
Woonvoorziening	18%	7%		-	50%	43%	19%
Hulpmiddelen	31%	9%		16%	-	37%	24%
Ind. vervoersvoorziening	28%	9%		12%	32%	-	29%
Collectief vervoer	-	2%		4%	16%	23%	-

Leeswijzer: van de personen die gebruikmaken van Hulp bij het Huishouden 1 maakt 4 procent eveneens gebruik van een woonvoorziening.

⁴ Bron: www.rivm.nl

Tabel 1.5.2 Overlap Wmo voorzieningen 2009

Overlap 2009	HH	PGB	Woon voorz.	Hulp middelen	Ind. vervoer	Collectief vervoer
HH	--	1%	11%	12%	4%	45%
PGB	5%	--	14%	22%	10%	45%
Woonvoorziening	31%	5%	--	38%	9%	46%
Hulpmiddelen	19%	5%	21%	--	15%	45%
Ind. vervoersvoorziening	14%	5%	13%	37%	--	35%
Collectief vervoer	25%	3%	9%	16%	5%	--

Uit bovenstaande tabel valt af te lezen dat de overlap met het collectief vervoer voor vrijwel alle voorzieningen het grootst is. Vergeleken met de referentiegemeenten is deze overlap relatief hoog. Dit wil zeggen dat er in Heerhugowaard veel inwoners naast HH, een woonvoorziening, een hulpmiddel, PGB of individuele vervoersvoorziening gebruikmaken van het collectief vervoer. De overlap van voorzieningen met daarnaast een hulpmiddel is aanzienlijk lager dan in de referentiegemeenten. Ook is het aandeel dat naast een hulpmiddel, Hulp bij het Huishouden heeft relatief laag.

1.5.2. Overlap AWBZ

In de volgende tabel is de overlap tussen het gebruik van de verschillende Wmo-voorzieningen in 2013 met die van de AWBZ in beeld gebracht. Per voorziening wordt bekeken welk aandeel van de personen die de desbetreffende voorziening ontvangen, tevens van een andere voorziening gebruikmaakt.

Tabel 1.5.3 Overlap Wmo voorzieningen 2013

Overlap AWBZ en Wmo	%	Aantal
F125 - Dagactiviteit – LZA	21%	17
H150 - Begeleiding extra	19%	7
H152 - Begeleiding speciaal 1 (nah)	100%	2
H153 - Gespecialiseerde begeleiding (psy)	19%	14
H300 - BG Begeleiding	26%	62
H301 -BG ZG Visueel	100%	1
H303 -BG ZG Auditief	0%	
H304 -BG speciaal 3 Auditief	0%	
H531 - Dagactiviteit Basis	0%	
H533 - Module Clientkenmerk (pg)	0%	
H800 - Module Clientkenmerk (Som-Ondersteunend)	54%	7
H811 - Dagactiviteit VG licht	18%	7
H812 - Dagactiviteit VG midden	31%	5
H813 - Dagactiviteit VG zwaar	45%	5
H831 - Dagactiviteit LG licht	100%	7
H832 - Dagactiviteit LG midden	80%	8
H833 - Dagactiviteit LG zwaar	100%	1
Totaal	27%	149

Van de personen met een AWBZ voorzieningen heeft 27 procent ook een Wmo-voorziening. Dit is iets lager dan we in andere gemeenten zien. Het gemiddelde schommelt rond de 35% overlap. De lagere overlap kan voor een deel verklaard worden door het relatief lage aantal cliënten dat een pas heeft voor collectief vervoer. De gemeente Heerhugowaard heeft actief gestuurd dat alleen actieve reizigers een pas hebben. In andere gemeenten zien we dat er wel veel pashouders zijn, maar dat maar een beperkt deel ook daadwerkelijk actief reist met de vervoerspas. De overlap in die gemeenten is echter wel veel hoger.

Kijken we wat specifiek naar de soort voorziening dan zien we het volgende beeld.

Tabel 1.5.3. Overlap Wmo voorzieningen 2013

Overlap Wmo / AWBZ	Verpleging	Verzorging	Dagactiviteiten	Begeleiding
Woonvoorziening	3%	5%	2%	4%
Rolstoel	3%	4%	2%	3%
Individueel vervoer	5%	6%	2%	4%
Collectief vervoer	4%	5%	2%	2%
HH1	12%	2%	6%	9%
HH2	2%	2%	1%	2%

Van de cliënten met een actieve Wmo voorziening maakt 3 procent gebruik van verpleging. De overlap is het grootst bij HH1.

1.5.3. Overlap AWBZ, Wmo en armoedebeleid

Kijken we gecombineerd naar de overlap vanuit zorg naar het armoedebeleid dan zien we dat deze vrij beperkt is.

Tabel 1.5.4. Overlap Wmo en armoedebeleid 2013

Overlap	Aantal	%
Wmo + Armoede	184	13,8%
AWBZ + Armoede	100	7,5%
Wmo + AWBZ + Armoede	19	1,4%

Van de 1.330 huishoudens in de gemeente Heerhugowaard die moeten rondkomen van een inkomen tot 110 procent Wsm maken er 184 (13,8 %) ook gebruik van de Wmo en 100 (7,5%) van de AWBZ. In totaal maken 19 huishoudens van alle drie voorzieningen gebruik.

1.6. Bereik

In de onderstaande tabel staat per voorziening en leeftijdsgroep het percentage inwoners dat gebruikmaakt van een voorziening ten opzichte van het totaal aantal inwoners in Heerhugowaard. Het betreft het bereik over 2013 vergeleken met het bereik over 2009. Let op: het gaat hier niet om unieke cliënten. Cliënten die van meerdere voorzieningen gebruikmaken komen dus meerdere keren voor.

Tabel 1.6.1 Bereik Wmo voorzieningen 2013 versus 2009

Leeftijd	HH ZIN		HH PGB		Woonvoorzieningen	
	2013	2009	2013	2009	2013	2009
0-25 jaar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%
25-45 jaar	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	0,1%	0,2%
45-60 jaar	0,8%	0,9%	0,3%	0,2%	0,2%	0,4%
60-64 jaar	1,6%	1,4%	0,2%	0,2%	0,4%	0,8%
65-69 jaar	2,6%	2,9%	0,2%	0,4%	0,4%	1,1%
70-74 jaar	4,7%	6,9%	0,3%	0,9%	0,8%	2,5%
75-79 jaar	12,6%	16,5%	0,7%	0,8%	1,7%	3,7%
80-84 jaar	21,0%	23,8%	1,2%	2,1%	1,6%	7,5%
85-90 jaar	32,2%	36,4%	1,7%	2,6%	1,2%	8,4%
90 jaar en ouder	30,6%	44,0%	2,3%	5,5%	1,7%	4,6%
Totaal	1,6%	1,6%	0,1%	0,2%	0,3%	0,6%

Vervolg tabel 1.6.2 Bereik Wmo voorzieningen 2013 versus 2009

Leeftijd	Hulpmiddelen		Collectief vervoer		Individueel vervoer	
	2013	2009	2013	2009	2013	2009
0-25 jaar	0,3%	0,4%	0,1%	0,4%	0,3%	0,3%
25-45 jaar	0,4%	0,4%	0,7%	1,4%	0,4%	0,5%
45-60 jaar	0,7%	1,1%	0,9%	2,4%	0,7%	1,3%
60-64 jaar	1,0%	1,2%	1,3%	2,3%	1,3%	1,4%
65-69 jaar	0,9%	1,6%	0,8%	4,0%	1,5%	2,7%
70-74 jaar	1,7%	2,6%	2,7%	9,0%	2,8%	5,1%
75-79 jaar	2,3%	4,5%	5,0%	22,1%	4,9%	8,8%
80-84 jaar	3,2%	9,2%	13,7%	35,3%	6,1%	11,0%
85-90 jaar	7,4%	12,7%	21,0%	48,6%	6,9%	11,0%
90 jaar en ouder	15,6%	34,9%	17,3%	47,7%	6,9%	5,5%
Totaal	0,7%	1,0%	1,2%	2,9%	0,9%	1,3%

Leeswijzer: van de inwoners van de gemeente Heerhugowaard in de leeftijd tot 25 jaar maakt 0,1 procent gebruik van een woonvoorziening.

Zoals te verwachten neemt het gebruik toe naarmate de leeftijd hoger is. Het collectief vervoer kent het hoogste bereik onder de totale bevolking: 1,2 procent van de inwoners maakt gebruik van deze voorziening. In het algemeen zien we een daling in het bereik van de individuele woonvoorzieningen ten opzichte van de situatie in 2009. Met name onder de groep ouderen is het bereik behoorlijk afgenomen.

2. Ontwikkeling kosten en gebruik Wmo 2014– 2018

In dit hoofdstuk beschrijven we de ontwikkeling van de kosten en de vraag naar de individuele Wmo-voorzieningen. De prognose wordt gegevens op de zes hoofdvoorzieningen en uitgewerkt in een basisscenario. Het prijspeil dat wordt gehanteerd is het prijspeil in 2013.

2.1. Basisscenario

In het basisscenario gaan we uit van een gelijkblijvende vraag naar de verschillende voorzieningen. Het bereik onder de bevolking per leeftijdscategorie neemt niet toe (met uitzondering van het totale bereik) en de vraag naar voorzieningen verandert uitsluitend door de ontwikkeling in de bevolking. Berekeningen in het scenario zijn op basis van het bereik van de voorzieningen onder de bevolking in de jaren 2012 en 2013. Daarnaast gaan we niet uit van stijgingen van de kostprijs van de verschillende voorzieningen.

Tabel 2.1.1 Kostenprognose voorzieningen basisscenario

Voorziening: kosten	Realisatie 2013	2014	2015	2016	2017	2018
HH 1	€ 1.696.770	€ 1.802.966	€ 1.875.388	€ 1.945.745	€ 2.024.961	€ 2.105.519
HH 2	€ 668.430	€ 689.656	€ 704.286	€ 718.149	€ 733.548	€ 748.269
PGB	€ 192.000	€ 200.200	€ 205.813	€ 211.643	€ 218.087	€ 224.109
Woonvoorzieningen	€ 276.000	€ 291.860	€ 299.884	€ 308.392	€ 317.400	€ 325.242
Collectief vervoer	€ 640.000	€ 661.758	€ 680.156	€ 699.966	€ 719.976	€ 741.541
Ind.vervoersvoorziening	€ 409.000	€ 428.336	€ 438.688	€ 449.917	€ 461.457	€ 472.085
Hulpmiddelen	€ 277.000	€ 284.884	€ 289.850	€ 295.592	€ 301.128	€ 305.142
Totale kosten⁵	€ 4.148.000	€ 4.354.906	€ 4.493.576	€ 4.631.636	€ 4.782.652	€ 4.932.813

* Bron prognosemodel KWIZ, specificatie in bijlage 4

Op basis van de bevolkingsprognose stijgen de kosten de komende jaren met € 800.000, - tot bijna 5 miljoen euro. Deze toename wordt uitsluitend verklaard uit de bevolkingsontwikkeling.

Door de stijging in het aantal ouderen neemt het aantal cliënten (zie bijlage 2) de komende jaren toe, waardoor de kosten ook stijgen. Omdat er gemiddeld veel 65-plussers gebruikmaken van Hulp bij het Huishouden stijgen de kosten (en cliënten) voor deze voorzieningen het sterkst.

2.2. Scenario conform ontwikkelingen laatste jaren

In dit scenario gaan we uit van de ontwikkeling in de vraag en de ontwikkeling van de kosten zoals die zijn geweest in de periode 2011 tot en met 2013. De totale kosten zijn per voorziening gedaald bij een dalende vraag.

Dit werken we uit door het bereik onder de bevolking per leeftijdscategorie te laten dalen en de kosten ook te laten dalen.

⁵ Exclusief de uitvoeringskosten.

Tabel 2.2.1 Kostenprognose voorzieningen scenario conform ontwikkeling laatste jaren

Voorziening: kosten	Realisatie 2013	2014	2015	2016	2017	2018
HH 1	€ 1.696.770	€ 1.696.230	€ 1.659.914	€ 1.620.235	€ 1.586.375	€ 1.551.836
HH 2	€ 668.430	€ 662.345	€ 649.611	€ 636.167	€ 624.076	€ 611.390
PGB	€ 192.000	€ 192.272	€ 189.835	€ 187.482	€ 185.540	€ 183.113
Woonvoorzieningen	€ 276.000	€ 271.722	€ 259.927	€ 248.859	€ 238.455	€ 227.486
Collectief vervoer	€ 640.000	€ 661.758	€ 680.156	€ 699.966	€ 719.976	€ 741.541
Ind.vervoersvoorziening	€ 409.000	€ 398.781	€ 380.238	€ 363.063	€ 346.681	€ 330.194
Hulpmiddelen	€ 277.000	€ 276.394	€ 272.833	€ 269.946	€ 266.806	€ 262.306
Totale kosten⁶	€ 4.148.000	€ 4.141.513	€ 4.065.838	€ 3.989.416	€ 3.923.277	€ 3.856.013

* Bron prognosemodel KWIZ, specificatie in bijlage 4

Op basis van dit scenario dalen de kosten de komende jaren met circa € 300.000, -.

2.3. Vergelijking kostenontwikkeling met prognose uit 2010

In 2010 heeft KWIZ eveneens een prognose opgesteld van de ontwikkeling van de kosten van de Wmo-voorzieningen. In die prognose is de volgende kostenontwikkeling voorspeld.

Tabel 2.3.1 Kostenprognose voorzieningen 2010

Vergelijking prognose 2010 versus realisatie 2013	Prognose 2010			Realisatie 2013		
	Kosten	cliënten	Gemiddelde kosten	Kosten	cliënten	Gemiddelde kosten
HH1	€ 1.886.424	696	€ 2.710	€ 1.790.237	778	€ 2.181
HH2	€ 863.347	286	€ 3.019	€ 563.763	245	€ 2.728
PGB	€ 366.662	127	€ 2.887	€ 192.000	66	€ 2.909
Woonvoorzieningen	€ 664.704	335	€ 1.984	€ 276.000	163	€ 1.693
Hulpmiddelen	€ 391.861	592	€ 662	€ 277.000	437	€ 634
Ind.vervoersvoorziening	€ 636.959	734	€ 868	€ 409.000	520	€ 787
Collectief vervoer	€ 754.627	1.682	€ 449	€ 640.000	640	€ 1.000
Totaal	€ 5.553.162			€ 4.148.000		

Tabel 2.3.2 Kostenprognose versus realisatie

Verschil prognose 2010 versus realisatie 2013	Kosten	cliënten	Gemiddelde kosten
HH1	€ -189.654	82	€ -529
HH2	€ -194.917	-41	€ -290
PGB	€ -174.662	-61	€ 22
Woonvoorzieningen	€ -388.704	-172	€ -291
Hulpmiddelen	€ -114.861	-155	€ -28
Ind.vervoersvoorziening	€ -216.537	285	€ -1.875
Collectief vervoer	€ -114.627	-1.042	€ 551
Totaal	€ -1.405.162		

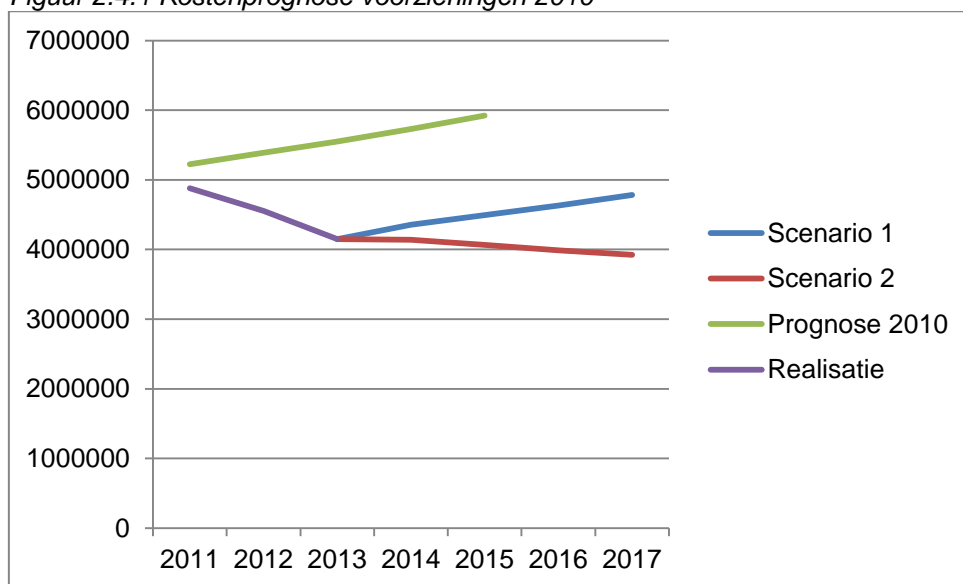
⁶ Exclusief de uitvoeringskosten.

De realisatie ligt ruim onder de oorspronkelijke prognose. Feitelijk wijken alle onderdelen af van de prognose. Bij Hulp bij het Huishouden zijn de gemiddelde kosten per voorziening gedaald. Bij de PGB's komt daar nog bij dat het aantal cliënten bijna is gehalveerd. Bij de woonvoorzieningen zijn zowel het aantal cliënten als de gemiddelde kosten gedaald. Bij hulpmiddelen en collectief vervoer is het aantal cliënten fors afgenomen in vergelijking met de prognose. Bij de individuele vervoersvoorziening zijn de kosten per voorziening sterk gedaald.

2.4. Overzicht ontwikkeling kosten

In de onderstaande figuur zetten we de verschillende scenario's af tegen de prognose uit 2010 en de werkelijke ontwikkeling van de kosten in de afgelopen jaren.

Figuur 2.4.1 Kostenprognose voorzieningen 2010

Het wordt nogmaals duidelijk dat de prognose in 2010 veel te hoog was. De scenario's 1 en 2 borduren voort op de werkelijke kostenontwikkeling in de laatste jaren.

3. Bezuiniging 40 procent op kosten hulp bij het huishouden

Per 1 januari 2015 wordt het budget voor huishoudelijke hulp met 40 procent gekort. De gemeente moet de voorziening veranderen in een maatwerkvoorziening voor degenen die het echt nodig hebben en het niet uit eigen middelen kunnen betalen. Voor de gemeente Heerhugowaard gaat het om een korting van circa 1 miljoen euro op basis van de uitgaven in 2012. Er blijft dan nog €1.527.000 over voor hulp bij het huishouden.

Dit betekent een forse beleidsverandering waarin verschillende (combinaties van) keuzes mogelijk zijn. Financieel zijn er keuzes, zoals:

- het onderbrengen van de eigen bijdrage in de collectieve zorgverzekering voor minima; feitelijk betekent dit dat huishoudelijke hulp geen Wmo-voorziening meer is;
- compensatie van de kosten via de bijzondere bijstand; ook in dit geval is het geen Wmo-voorziening, maar dus een verstrekking uit de bijzondere bijstand.
- Algemene, voorliggende voorziening zonder indicatiestelling. Zorginstellingen krijgen een vast budget en het risico dat ze niet uitkomen. Uitgaan van het huidige budget en de groei van de vraag: hoe liggen de risico's dan van de zorginstellingen en berekenen wat ze moeten uitsparen
- Betere screening bij een aanvraag en meer oog voor wat de cliënt of het netwerk van de cliënt zelf kan.

1. Onderbrengen van de eigen bijdrage in de collectieve zorgverzekering voor minima

Dit scenario betekent feitelijk dat huishoudelijke hulp geen Wmo-voorziening meer is. Iedereen kan dit krijgen en de kosten dienen zelf betaald te worden, tenzij men in aanmerking komt voor de collectieve zorgverzekering. De premie voor de collectieve zorgverzekering zal hiermee wel stijgen.

2. Compensatie van de kosten via de bijzondere bijstand

De compensatie van de kosten van hulp bij het huishouden via de bijzondere bijstand betekent voor huishoudens met een inkomen dat hoger ligt dan de gestelde inkomensgrens dat ze het volledige bedrag dienen te betalen. De mensen met een laag inkomen worden (deels) gecompenseerd.

3. Meer aandacht voor zelfredzaamheid

Meer aandacht voor zelfredzaamheid kan de vraag naar onder meer hulp bij het huishouden verminderen. Dit heeft direct effect op de kosten.

3.1. Uitwerking scenario bijzondere bijstand

In het onderstaande gaan we uit van een vergoeding van de gemiddelde ureninzet voor hulp bij het huishouden. In 2013 was dit gemiddelde 2,4 voor HH1 en 2,7 uur voor HH2⁷. De gemiddelde kosten per uur voor HH1 bedroegen €21,- en voor HH2 €25,20. Dit leidt tot het volgende kostenoverzicht.

Tabel 3.1.1 Kosten Hulp bij het huishouden per jaar

Type HH	Gemiddeld aantal uur per week	Kosten per uur	Kosten per jaar
HH1	2,4	€ 21,00	€ 2.621
HH2	2,7	€ 25,20	€ 3.538

Per jaar komen de kosten voor HH1 op € 2.621,- en voor HH2 op € 3.538,-.

Om in aanmerking te komen voor bijzondere bijstand kan een draagkrachtberekening worden toegepast. In deze rapportage werken we 2 scenario's uit.

⁷ Bron: gedeclareerde zorg CAK

1. Het huidige draagkrachtbeleid: in de gemeente Heerhugowaard geldt als uitgangspunt dat al het meerinkomen boven de **120 procent** volledig als draagkracht geldt.
2. Een aangepast draagkrachtbeleid: al het meerinkomen van boven de **110 procent** als volledig draagkracht geldt.

3.1.1. Huidig draagkrachtbeleid

Onderstaand staat een draagkrachtberekening uitgewerkt volgens het huidige beleid, namelijk al het meerinkomen van boven de **120 procent** geldt volledig als draagkracht. In het onderstaande werken we kosten van de vergoeding van de bijzondere bijstand nader uit.

Per huishoudtype en leeftijdscategorie berekenen we de kosten die gemoeid zijn met de verstrekking van de kosten van Hulp bij het huishouden via de bijzondere bijstand. Dit doen we door op basis van de inkomensverdeling het aantal huishoudens te berekenen hoeveel huishoudens in deze categorie vallen. Vervolgens berekenen we op basis van de kostprijs van hulp bij het huishouden en de regels die gelden voor de draagkrachtberekening van de bijzondere bijstand.

De kosten van de bijzondere bijstand kunnen we als volgt berekenen.

Tabel 3.1.2 Kosten bijzondere bijstand

HH Type		120%	130%	140%	150%>	Totaal
Alleenstaand 65-	Aantal HH1	76	4	1	8	89
	Kosten BB	€ 199.181	€ 3.076	-	-	€ 202.257
Meerpersoons 65-	Aantal HH1	3	2	3	26	34
	Kosten BB	€ 7.862	€ 705	-	-	€ 8.567
Alleenstaand 65+	Aantal HH1	175	0	0	202	451
	Kosten BB	€ 458.640	-	-	-	€ 458.640
Meerpersoons 65+	Aantal HH1	33	0	0	134	167
	Kosten BB	€ 86.486	-	-	-	€ 167.731
Alleenstaand 65-	Aantal HH2	62	1	3	8	74
	Kosten BB	€ 219.361	€ 1.686	-	-	€ 221.047
Meerpersoons 65-	Aantal HH2	2	1	1	19	23
	Kosten BB	€ 7.076	€ 1.270	-	-	€ 8.346
Alleenstaand 65+	Aantal HH2	41	0	0	67	108
	Kosten BB	€ 145.061	-	-	-	€ 145.061
Meerpersoons 65+	Aantal HH2	6	0	0	16	22
	Kosten BB	€ 21.228	-	-	-	€ 21.228
Totaal	Totaal BB	€ 1.114.896	€ 6.736	€ 0	€ 0	€ 1.151.633
Gemiste eigen bijdragen						€ 725.000
Totale kosten						€ 1.876.633

De totale kosten voor de bijzondere bijstand bedragen ruim 1,1 miljoen euro. Daarnaast gaat de gemeente de inkomsten van de eigen bijdragen missen (€ 725.000 per jaar). De totale kosten komen daarmee op een kleine 1,9 miljoen euro.

Kijken we naar de kosten van Hulp bij het Huishouden in 2013 (€ 2.365.200) dan bedragen de geschatte kosten van de bijzondere bijstand 79% van dit budget. Dit is exclusief de extra kosten voor de uitvoering van de bijzondere bijstand.

3.1.2. Alternatief draagkrachtbeleid

Onderstaand staat een draagkrachtberekening uitgewerkt volgens een alternatief scenario, namelijk al het meerinkomen van boven de **110 procent** geldt volledig als draagkracht.

In het onderstaande werken we kosten van de vergoeding van de bijzondere bijstand nader uit. Per huishoudtype en leeftijdscategorie berekenen we de kosten die gemoeid zijn met de verstrekking van de kosten van Hulp bij het huishouden via de bijzondere bijstand. Dit doen we door op basis van de inkomensverdeling het aantal huishoudens te berekenen hoeveel huishoudens in deze categorie vallen. Vervolgens berekenen we op basis van de kostprijs van hulp bij het huishouden en de regels die gelden voor de draagkrachtberekening van de bijzondere bijstand.

De kosten van de bijzondere bijstand berekenen we in de volgende tabel.

Tabel 3.1.3 Kosten bijzondere bijstand

Huishoudtype		110%	120%	130%	140%>	Totaal
Alleenstaand 65-	Aantal HH1	75	1	4	9	89
	Kosten BB	€ 196.560	€ 769	€ 0	€ 0	€ 197.329
Meerpersoons 65-	Aantal HH1	2	1	2	29	34
	Kosten BB	€ 5.242	€ 352	€ 0	€ 0	€ 5.594
Alleenstaand 65+	Aantal HH1	72	103	0	276	451
	Kosten BB	€ 188.698	€ 138.995	€ 0	€ 0	€ 327.693
Meerpersoons 65+	Aantal HH1	10	23	0	134	167
	Kosten BB	€ 26.208	€ 19.917	€ 0	€ 0	€ 46.125
Alleenstaand 65-	Aantal HH2	58	4	1	11	74
	Kosten BB	€ 205.209	€ 6.745	€ 0	€ 0	€ 211.954
Meerpersoons 65-	Aantal HH2	1	1	1	20	23
	Kosten BB	€ 3.538	€ 1.270	€ 0	€ 0	€ 4.808
Alleenstaand 65+	Aantal HH2	18	23	0	67	108
	Kosten BB	€ 63.685	€ 52.135	€ 0	€ 0	€ 115.821
Meerpersoons 65+	Aantal HH2	1	5	0	16	22
	Kosten BB	€ 3.538	€ 8.916	€ 0	€ 0	€ 12.454
Totaal aantal		411	137	10	410	968
Totaal BB		€ 692.677	€ 229.100	€ 0	€ 0	€ 921.777
Gemiste eigen bijdragen						€ 725.000
Totale kosten						€ 1.646.777

De totale kosten voor de bijzondere bijstand bedragen in dit geval € 921.777, -. Daarnaast gaat de gemeente de inkomsten van de eigen bijdragen missen (€ 725.000 per jaar). De totale kosten komen daarmee op ruim 1,6 miljoen euro. Kijken we naar de kosten van Hulp bij het Huishouden in 2013 (€ 2.365.200) dan bedragen de geschatte kosten van de bijzondere bijstand 70% van dit budget. Dit is exclusief de extra kosten voor de uitvoering van de bijzondere bijstand.

3.2. Uitwerking scenario algemeen gebruikelijk verklaren eerste uren Hulp bij het Huishouden

Een alternatief scenario is het algemeen gebruikelijk verklaren van het eerste uur of de eerste twee uren Hulp bij het Huishouden. Op dat moment moet de burger dit zelf betalen en regelen. Alleen de extra benodigde uren kunnen worden aangevraagd bij de gemeente.

3.2.1. Impact op de doelgroep

Om te kunnen bepalen wat dit betekent voor de huidige groep gebruikers van Hulp bij het Huishouden zetten we in de onderstaande tabel de verdeling naar gedeclareerde uren in 2013.

Tabel 3.2.1 Verdeling uren Hulp bij het huishouden per jaar

HH	Totaal	Aantal
Minder dan 1	14%	
Minder dan 2	13%	
Meer dan 2	73%	

Te zien is dat respectievelijk 14 en 13 procent van de huidige klantgroep minder dan 1 of 2 uur zorg ontvangt. De rest van de doelgroep ontvangt een hoger aantal uren per week. Gemiddeld ontvangt deze totale doelgroep 4,5 uur per week aan hulp bij het huishouden.

Scenarioberekening eerste uur Hulp bij het Huishouden algemeen gebruikelijk

Op basis van het voorgaande kunnen we een berekening maken van de gevolgen voor de kosten. We beginnen met de doorrekening van het scenario dat het eerste uur algemeen gebruikelijk is.

Tabel 3.2.2 Verdeling uren Hulp bij het huishouden per jaar

Aantal uren besparing	HH 1	HH 2	Totaal
1 uur per week	761	562	1.322
Meer dan 1 uur per week	34.424	10.712	45.136
Aantal uren algemeen gebruikelijk per jaar	35.185	11.274	46.458
Tarief	€ 21,00	€ 25,20	
Bruto besparing	€ 738.880	€ 284.093	€ 1.022.973
Vermindering eigen risico			€ 284.163
Netto besparing			€ 738.810

Het algemeen gebruikelijk verklaren van het eerste uur Hulp bij het Huishouden levert een netto besparing op van € 738.810, - per jaar.

Een eventuele vergoeding voor de groep met een laag inkomen via de bijzondere bijstand is niet meegenomen in deze besparing.

Scenarioberekening eerste 2 uur Hulp bij het Huishouden algemeen gebruikelijk

In het onderstaande werken we het scenario dat de eerste 2 uur algemeen gebruikelijk zijn.

Tabel 3.2.3 scenario HH algemeen gebruikelijk

Aantal uren besparing	HH 1	HH 2	Totaal
Minder dan 2 uur per week	15.617	4.089	19.707
Meer dan 2 uur per week	49.608	16.640	66.248
Aantal uren algemeen gebruikelijk per jaar	65.225	20.729	85.955
Tarief	€ 21,00	€ 25,20	
Bruto besparing	€ 1.369.735	€ 522.378	€ 1.892.112
Vermindering eigen risico			€ 525.744
Netto besparing			€ 1.366.369

Bij het algemeen gebruikelijk verklaren van de eerste 2 uur hulp bij het huishouden is de netto besparing ruim 1,3 miljoen euro.

Een eventuele vergoeding voor de groep met een laag inkomen via de bijzondere bijstand is niet meegenomen in deze besparing.

4. Inkomenseffecten beleidsmaatregelen Wmo en AWBZ

In dit hoofdstuk berekenen we de inkomenseffecten van de beleidsmaatregelen voor de Wmo en de AWBZ voor de verschillende inkomenscategorieën. Concreet gaat het hier om de gevolgen van het intrekken van de Wtcg en de CER. Gemeenten dienen een eigen maatwerkregeling te maken als vervanging van de Wtcg en de CER om cliënten te compenseren voor extra gemaakte kosten. Via de maatwerkregeling is het mogelijk de effecten van de kostenstijgingen te dempen. In bijlage 6 staan de regelingen nader uitgewerkt.

Voor het bepalen van de effecten op het inkomen gaan we er van uit dat de klantgroep van de Wmo overeenkomt met de inkomensverdeling van het CAK.

4.1. Gevolgen intrekking Wtcg en CER

De CER kent een vergoeding van € 99, - indien de cliënt aan bepaalde voorwaarden voldoet. De afschaffing van de CER heeft al in 2014 effect. Eind 2013 is deze voor het laatst uitbetaald.

De huidige Wtcg kent de volgende regels. Een eenpersoonshuishouden mag maximaal een belastbaar inkomen hebben van € 24.570 en een tweepersoonshuishouden € 35.100. De hoogte van de tegemoetkoming is afhankelijk van leeftijd en zorggebruik van de rechthebbende. Is een cliënt jonger dan 65, dan is de lage tegemoetkoming € 296 en de hoge tegemoetkoming: € 494. Bij een cliënt van 65 jaar en ouder liggen deze bedragen op € 148 (lage tegemoetkoming) en € 346 (hoge tegemoetkoming). Deze bedragen komen te vervallen voor de cliënten die hier recht op hebben. Het afschaffen van de algemene tegemoetkoming binnen de Wtcg betekent dat de huidige ontvangers deze uitkering eind 2014 (voor het jaar 2013) voor het laatst ontvangen. De korting op de eigen bijdrage AWBZ extramuraal/Wmo wordt per 1 januari 2015 afgeschaft.⁸

Gemeenten ontvangen een aanzienlijk budget om te voorzien in de behoeften van haar inwoners. Wel is sprake van een forse vermindering ten opzichte van de huidige landelijke budgetten (de kosten in 2013 bedroegen 745 miljoen euro). De middelen voor gemeenten bouwen, in lijn met de gefaseerde impact van de afschaffing, over de jaren op en wel als volgt:

- in 2014: € 45 miljoen;
- in 2015: € 216 miljoen;
- in 2016: € 266 miljoen;
- in 2017: € 268 miljoen.

In 2014 vindt een eenmalige verhoging plaats middels de integratie-uitkering huishoudelijke hulp. Vanaf 2015 wordt het budget toegevoegd aan het gemeentefonds.

De korting op het budget (van circa 65%) betekent dat de gemeente keuzes moet maken in de uitvoering van de regeling.

4.2. Gebruik Wtcg en CER

Het CAK heeft informatie verstrekt aan de gemeente Heerhugowaard betreffende het gebruik van de WTCG en de CER.

⁸ Naast de effecten voor het gemeentelijk domein wordt ook de afschaffing van de Wtcg korting op de eigen bijdrage op AWBZ/intramuraal in 2014 van kracht. De effecten hiervan zijn verzacht, hierdoor krijgen mensen met een Wajong-uitkering € 1.700 per jaar bovenop de 'zak- en kleedgeldnorm' en AOW-gerechtigden jaarlijks € 950 euro bovenop die norm. Daarnaast kent de Wtcg een tegemoetkoming voor arbeidsongeschikten. De grondslag voor deze tegemoetkoming verschuift met ingang van 2014 naar de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) en de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong). Deze tegemoetkoming blijft dus bestaan, maar daalt wel van € 342 netto per jaar naar € 247. Om hiervoor in aanmerking te komen moet sprake zijn van een arbeidsongeschiktheid van 35% of meer.

Tabel 4.2.1 Gebruik WTCG 2013

Inkomenscategorie	Hoog			Laag			Eindtotaal
	65-	65+	Totaal	65-	65+	Totaal	
0 tot en met 5.000	33	3	36	181	6	187	223
5.001 - 10.000	16	25	41	95	80	175	216
10.001 - 15.000	85	83	168	346	224	570	738
15.001 - 20.000	70	119	189	366	239	605	794
20.001 - 25.000	37	87	124	149	264	413	537
25.001 - 30.000	33	73	106	144	207	351	457
30.001 - 35.000	36	62	98	138	197	335	433
Meer dan 35.000	251	110	361	1.304	530	1.834	2.195
Negatief inkomen	1		1	10		10	11
Eindtotaal	562	562	1124	2.733	1.747	4.480	5.604
Verstreckte bedragen	€ 277.628	€ 194.452	€ 472.080	€ 808.968	€ 258.556	€ 1.067.524	€ 1.539.604

Bron: CAK

Aan de Wtcg is in 2013 in totaal ruim 1,5 miljoen euro verstrekt aan inwoners van de gemeente Heerhugowaard.

Tabel 4.2.2 Gebruik CER 2013

Leeftijdscategorie	Aantal
18 tot en met 34 jaar	523
35 tot en met 49 jaar	1.153
50 tot en met 64 jaar	1.733
65 tot en met 79 jaar	1.879
80 jaar en ouder	797
Totaal	6.085
Verstreckte bedragen	€ 602.415

Bron: CAK

Aan de CER is in 2013 in totaal ruim 600.000 euro verstrekt aan inwoners van de gemeente Heerhugowaard.

In totaal gaat het bij de CER en de WTCG om € 2,1 miljoen euro. Voor de gemeente Heerhugowaard resteert een geschat budget van € 623.000,-.

4.3. Gevolgen afschaffing WTCG en CER

De gemeente Heerhugowaard denkt na over de inrichting van de nieuwe regeling. In grote lijnen dient de gemeente antwoord te geven op de volgende vragen:

- Wie wil de gemeente Heerhugowaard in aanmerking laten komen voor de nieuwe compensatieregeling?
- Wie gaat de regeling uitvoeren? In het algemeen wordt daarbij gekeken naar uitvoering via de bijzondere bijstand of een (forfaitaire) verstrekking via de Wmo.
- Wat is de hoogte van de compensatie?

Aan de hand van de bovenstaande vragen brengen we de consequenties in beeld.

4.3.1. Uitwerking

De belangrijkste doelstelling van de Wtcg en CER waren het bestrijden van de meerkosten bij ziekte. Bij de maatwerkregeling is de eerste vraag die beantwoord dient te worden: welke criteria gaat de gemeente hanteren om in aanmerking te komen voor de regeling.

Hierbij zijn verschillende invalshoeken mogelijk. Deze werken we in het volgende kort uit.

Directe relatie met meerkosten bij ziekte of handicap

Het ontbreken van een directe relatie met de meerkosten bij ziekte of handicap is de belangrijkste reden geweest de Wtca en de CER af te schaffen. De gemeente kan criteria opstellen wanneer iemand in aanmerking komt voor de maatwerkregeling. Dit kan gericht zijn om vast te stellen of iemand daadwerkelijk meerkosten maakt of juist niet.

1. Door uit te schrijven welke meerkosten wanneer worden vergoed, draagt de gemeente er zorg voor dat de meerkosten van ziekte en handicap heel gericht worden vergoed.
2. Acht de gemeente een directe relatie met de daadwerkelijke meerkosten minder van belang dan kan een forfaitaire regeling nader worden uitgewerkt of kan de gemeente aanpassingen plegen in het eigen bijdragebeleid.
 - a. In een forfaitaire regeling zijn enkele objectief vast te stellen criteria opgenomen zodat op basis van die criteria de doelgroep bekend is en het bedrag relatief eenvoudig kan worden toegekend. Tegenover het nadeel van het niet gericht vergoeden van de meerkosten staan voordelen voor de organisatie (minder uitvoeringskosten) en de burger (minder administratieve lasten).
 - b. Het aanpassen van het eigen bijdragebeleid kan op verschillende manieren. De parameters kunnen aangepast worden (lagere eigen bijdrage voor bepaalde voorzieningen, lagere kostprijs) of de eigen bijdrage kan gecompenseerd worden via de bijzondere bijstand.
3. In beide gevallen is het inkomen een vast te stellen criterium. Gemeenten krijgen hierbij de vrijheid om inkomensgrenzen vast te stellen.

Wie gaat het uitvoeren?

De regelingen kunnen op verschillende manieren worden uitgevoerd, afhankelijk van de keuze.

Bij de keuze voor **een gerichte vergoeding van de meerkosten** kan een onderscheid gemaakt worden tussen of:

- het vergoeden van de daadwerkelijke meerkosten of;
- het verstrekken van een normbedrag.

Bij het vergoeden van de daadwerkelijke meerkosten ligt een vergoeding vanuit de bijzondere bijstand het meest voor de hand. Een alternatief is het onderbrengen van (een deel van) de meerkosten bij de collectieve aanvullende zorgverzekering.

Bij het verstrekken van een normbedrag zijn er meerdere uitvoeringsopties mogelijk zoals via de Wmo, bijzondere bijstand of een aparte daarvoor aan te wijzen uitvoeringsorganisatie. Daarbij is het noodzakelijk dat een deskundige deze criteria toetst en dit betekent dat een (vorm van) indicatiestelling noodzakelijk is voor de uitvoering. Dit zorgt voor extra uitvoeringskosten en extra belasting van de cliënt.

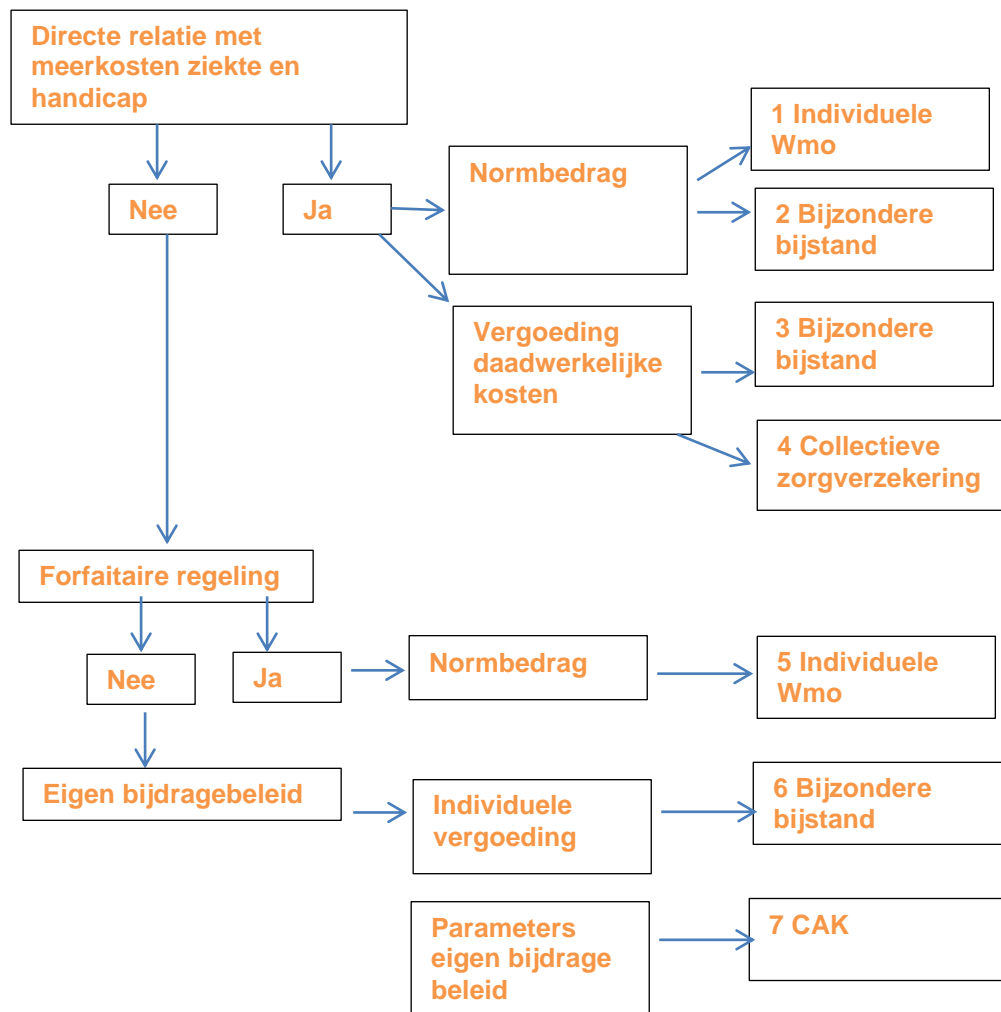
De keuze voor een **minder directe relatie met de meerkosten** van ziekte en handicap geeft verschillende uitvoeringsmogelijkheden. Uitvoering via de Wmo ligt voor de hand. Wettelijk komt er in de Wmo de mogelijkheid een forfaitaire vergoeding te geven. Ook het aanpassen van de parameters in het eigen bijdragebeleid kan via de Wmo worden uitgevoerd. Het vergoeden van de bijzondere bijstand voor bepaalde inkomensgroepen verloopt weer via Sociale Zaken.

Inkomenstoetsing maakt in alle gevallen vrijwel zeker onderdeel uit van de nieuwe maatwerkregeling. Sociale Zaken heeft veel ervaring met het toetsen van inkomenscriteria. Het CAK, die de eigen bijdrage regeling uitvoert, eveneens.

4.3.2. Schematisch overzicht

Zetten we het bovenstaande in een schema dan ontstaat het volgende beeld.

Figuur 4.3.1 Schema opties uitvoering Wtcg en Cer

Op basis van het bovenstaande schema en de uitvoeringsmogelijkheden komen we tot de volgende afwegingsopties.

Tabel 4.3.1 Uitvoeringsopties Wtcg

Opties	Typologie	Doelgroep vooraf vast te stellen	Hoogte uitvoeringskosten	Administratieve lasten cliënt	Ervaring met inkomens-toetsing
1. Individuele Wmo	Directe kosten, normbedrag	Nee	Hoog	Middel	Nee
2. Bijzondere bijstand	Directe kosten, normbedrag	Nee	Hoog	Middel	Ja
3. Bijzondere bijstand	Directe kosten, werkelijke kosten	Nee	Middel	Hoog	Ja
4. Collectieve zorgverzekering	Directe kosten, werkelijke kosten	Ja	Laag	Laag	Ja
5. Individuele Wmo	Forfaitair, normbedrag	Nee	Laag	Laag	Nee
6. Bijzondere bijstand	Vergoeding eigen bijdrage	Ja	Middel	Middel	Ja
7. CAK	Parameters eigen bijdragebeleid	Ja	Laag	Laag	Ja

Doelgroep vooraf vast te stellen?

Hier gaat het om de vraag of de omvang van de doelgroep op voorhand is vast te stellen en daarmee ook de financiële kaders helder zijn. In een aantal opties is dit niet het geval. De reden hiervoor is met name de specificatie van de criteria van welke specifieke meerkosten in aanmerking komen voor financiële compensatie. Op basis van de cijfers van het CAK is hier wel een inschatting van te geven op basis van de in de Wtcg gehanteerde criteria. Een van de redenen om de Wtcg en CER af te schaffen, was echter dat een deel van de groep geen meerkosten maakt⁹.

Indien in de maatwerkregeling uitsluitend objectief vast te stellen criteria zijn opgenomen (zoals een inkomensgrens en / of gebruik maken van een of meerdere specifieke voorzieningen) is de doelgroep vooraf te bepalen.

Hoogte uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten zijn afhankelijk van de hoeveelheid tijd die het kost om het recht op de regeling vast te stellen. Naarmate er meer eisen zijn gesteld, zullen de kosten stijgen.

Indien er gekozen wordt voor een normbedrag op basis van aannemelijke kosten dient vastgesteld te worden of de cliënt hiervoor in aanmerking komt. Hiervoor is een indicatiestelling nodig en dit zorgt voor relatief hoge uitvoeringskosten. Bij vergoeding op basis van werkelijk gemaakte kosten dient de cliënt bonnetjes te overleggen en kan de gemeente zelf de aanvraag verder afhandelen. De kosten worden dan op middel ingeschaald.

Indien de uitvoering door een andere partij geschiedt, zijn de uitvoeringskosten laag.

Administratieve lasten cliënt

De administratieve lasten van de cliënt hangen af van de mate van inspanning die de cliënt moet verrichten om de vergoeding van de kosten te krijgen. Een uitgebreide procedure met indicatiestelling en / of een uitgebreid aanvraagformulier levert aanzienlijk meer administratieve lasten op voor de cliënt dan een forfaitaire toekenning.

Ervaring inkomenstoetsing in werkproces

In dit onderdeel gaat het om de mate waarin inkomenstoetsing al onderdeel uitmaakt van het werkproces. Het beoordelen of het inkomen van de cliënt (het huishouden) voldoet aan de gestelde eisen stelt andere eisen aan het werkproces. In het werkproces van de Wmo zit inkomenstoetsing niet opgenomen, bij de afhandeling van aanvragen bijzondere bijstand is deze toetsing al onderdeel van het proces.

Bij het CAK is de inning van de eigen bijdrage een van de kerntaken.

⁹ Bron: Handreiking gemeentelijk maatwerk voor personen met een chronische ziekte of beperking, Transitiebureau

4.3.3. Bepaling doelgroep op basis van inkomen

Op basis van de gegevens van het CAK over het gebruik van de Wtcg kunnen we een schatting maken van de doelgroep die nu gebruikt van de Wtcg vertaalt naar inkomenshoogte. Het betreft een schatting van de doelgroep. Omdat het CAK in het kader van de Wtcg geen onderscheid maakt naar alleenstaand of meerpersoonshuishouden rekenen we met gemiddelde inkomensgrenzen voor de groep 65 minners en 65 plussers.

Kijken we naar de inkomenspositie van de huidige groep gebruikers van de Wtcg dan zien we het volgende beeld.

Tabel 4.3.2 Doelgroep op basis van inkomen

Inkomensgrens	Aantal 65 -	Aantal 65+	Totaal	%
110%	1.291	539	1.830	33%
120%	77	108	185	3%
130%	73	108	281	5%
140%	157	231	388	7%
>150%	1.697	1.323	3.020	54%
Totaal	3.295	2.309	5.604	100%

Van de huidige gebruikers van de Wtcg leven circa 1.830 huishoudens op een inkomen van beneden de 110% van het sociale minimum. Dit betreft een derde van alle gebruikers.

5. Kosten AWBZ

Op basis van het huidige gebruik van de AWBZ is een kosteninschatting te maken van de AWBZ.

5.1. Uitgangspunten

In de Wet Langdurige Zorg (WLZ) is er een aantal wijzigingen ten opzichte van de huidige AWBZ: Er blijft alleen nog recht op langdurige zorg voor mensen met een blijvende beperking. Is de beperking tijdelijk of wordt deze als tijdelijk beoordeeld dan kunnen mensen mogelijk een beroep doen op de Wmo en / of de Zorgverzekeringswet. Dit betreft ook de volgende functies:

- de lage ZZP's;
- VV1 t/m VV4
- VG1 Wonen met enige begeleiding voor mensen met verstandelijke beperking voor 18+;
- VG2 Wonen met begeleiding voor mensen met verstandelijke beperking voor 18+;
- VG3 Wonen met begeleiding en verzorging voor mensen met verstandelijke beperking voor 18+;
- LG1 Wonen met enige begeleiding en enige verzorging voor mensen met lichamelijke beperking voor 18+;
- LG2 Wonen met begeleiding en enige verzorging voor mensen met lichamelijke beperking voor 18+;
- LG3 Wonen met enige begeleiding en verzorging voor mensen met lichamelijke beperking voor 18+;
- ZGvis 1 Wonen met enige begeleiding en enige verzorging voor blinden en slechtzienden / mensen met een visuele beperking
- ZGAUD1 Wonen met begeleiding en enige verzorging doven, slechthorenden en mensen met spraak- en/of taalproblemen /mensen met een auditieve beperking.
- Kortdurend verblijf gaat naar de WMO of Jeugdwet, afhankelijk van de leeftijd.

Deze groepen mogen niet meer 'Verblijven' maar krijgen alleen nog aparte functies. Vanuit de Zorgverzekeringswet gaat het om Verpleging (VP), Persoonlijk Verzorging (PV) en Behandeling (BH). Vanuit de Wmo gaat het om Individuele Begeleiding en Dagbesteding.

Ten aanzien van de jongeren tot 18 jaar gaat de VG (Verstandelijk Gehandicapten) naar de Jeugdwet evenals waarschijnlijk de LVG (Licht Verstandelijk Gehandicapt) 1 t/m 5. LVG1 t/m 5 vanaf 18 jaar blijven in de WLZ.

Als men nu in een instelling zit met een lage ZZP behoudt men levenslang dit recht ook in de nieuwe WLZ ongedacht de zwaarteklasse. Uitzondering is de groep LVG 18+. Na het einde van de indicatieduur volgt herindicatie en een nieuwe beoordeling voor verblijf op basis van al dan niet een nieuwe indicatie.

Als men een lage ZZP heeft maar geen verblijf gebruikt maar wel andere functies kan men gedurende het jaar 2015 besluiten om naar een instelling te gaan en weer naar huis. Als men aan het eind van het jaar niet in een instelling zit vervalt het recht op verblijf.

Ten aanzien van de PGB is dit in de WLZ per functie niet meer mogelijk. Er is alleen nog een PGB per ZZP beschikbaar. In de Wmo mag de gemeente hier over besluiten.

Tot slot gaat de GGZ c (beschermd wonen) naar de WMO, de GGZ b (behandeling) gaat naar de ZVW en de GGZ voor 18- gaat naar de Jeugdwet.

5.2. Kosten overgang AWBZ voor gemeente Heerhugowaard

Vanuit Vektis zijn de kosten van gedeclareerde zorg aan de gemeente verstrekt.

Tabel 5.2 Verzilverde kosten indicaties

Verzilverde kosten indicaties	Kosten
Extramurale indicatie, extramuraal verzilverd	€ 2.870.259
Intramurale indicatie, extramuraal verzilverd	€ 161.608
Intramurale indicatie, intramuraal verzilverd	€ 3.182.859
Totaal	€ 6.214.725

De geschatte kosten voor de gemeente Heerhugowaard komen op ruim 6 miljoen euro uit.

Bijlage 1 Verantwoording

Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van verschillende bronnen. Daarnaast hechten we waarde aan een goede verantwoording voor de doorrekening. In deze bijlage geven we hier inzicht in.

Bronnen

Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van de volgende informatiebronnen.

- Registratiegegevens Wmo: deze gegevens dienen als basis voor het bepalen van de leeftijdsverdeling en geslacht van de cliënten naar voorziening.
- GBA-gegevens van de Wmo-cliënten: vanuit de GBA zijn gegevens gebruikt om de huishoudsituatie te bepalen en om een beeld te geven van de andere achtergrondkenmerken.
- CAK gegevens betreffende het gebruik van de Wmo en AWBZ.
- Beleids- en financiële informatie van de gemeente Heerhugowaard. Op basis van verschillende nota's zijn onder meer de kosten van de voorzieningen berekend.

Prognosemodel

Het prognosemodel is opgebouwd uit de volgende onderdelen.

Ten eerste wordt op basis van de bevolkingsprognose de verwachte ontwikkeling in de vraag naar Wmo-voorzieningen berekend. Op basis van deze verwachte vraagontwikkeling worden de eigen bijdrages doorgerekend. Hiervoor gebruiken we de gevonden inkomensverdeling en ook de gemiddelde kosten per voorziening. Hierbij houden we vanzelfsprekend rekening met de inkomensverdeling naar leeftijdsgroep en huishoudsamenstelling

Per leeftijdsgroep (verdeeld in 5-jaarscategorieën) berekenen we het percentage dat gebruikmaakt van de voorziening. Dit zetten we af tegen het aantal verstrekkingen in een jaar. Vervolgens wordt op basis van de bevolkingsprognose het aantal cliënten dat de komende jaren gebruikmaakt van deze voorziening berekend en daarmee het verwachte aantal verstrekkingen. Een voorbeeld: van de groep tussen de 75 en 80 jaar krijgt 10 procent een woningaanpassing. In 2013 vallen 1.000 mensen in deze leeftijdscategorie, dan ontvangen 100 mensen een woningaanpassing. Indien in 2014 deze groep gegroeid is naar 1.100, dan ontvangen in 2014 110 mensen een woningaanpassing. Vervolgens berekenen we hoeveel verstrekkingen er per persoon gemiddeld worden gedaan. Indien bijvoorbeeld in 2013 aan 100 mensen 150 woningaanpassingen zijn verstrekt, vinden er in 2014 165 verstrekkingen plaats.

De kostprijs van de verstrekking is berekend door de totale kosten per voorziening, zoals opgegeven door de gemeente Heerhugowaard, te delen door het aantal verstrekkingen zoals wij deze hebben gevonden in de registratie van de gemeente Heerhugowaard.

Definiëring etnische achtergrond

Een persoon wordt tot een niet-Nederlandse groep gerekend als diegene een buitenlandse nationaliteit bezit of in het buitenland is geboren of als (minstens) één van beide ouders in het buitenland is geboren. Bij de indeling is de volgende categorisering gehanteerd:

Niet-westerse allochtoon

Allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in de werelddelen Afrika, Zuid-Amerika en Azië (excl. Indonesië en Japan) of Turkije.

Westerse allochtoon

Allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in de werelddelen Europa (excl. Turkije), Noord-Amerika en Oceanië of Indonesië of Japan. Op grond van hun sociaal-economische en sociaal-culturele positie worden allochtonen uit Indonesië en Japan tot de westerse allochtonen gerekend. Het gaat vooral om mensen die in het voormalig Nederlands-Indië zijn geboren en werknemers van Japanse bedrijven met hun gezin.

Bijlage 2 Bevolkingsontwikkeling

In deze bijlage wordt de ontwikkeling van de bevolking zoals deze uit het door KWIZ ontwikkelde prognosemodel komt.

Tabel B2.1 Bevolkingsontwikkeling

Leeftijd	2013	2014	2015	2016	2017	2018
0 tot 20 jaar	13.714	13.612	13.497	13.314	13.111	12.901
20 tot 35 jaar	9.493	9.197	9.091	9.079	9.112	9.199
35 tot 50 jaar	12.221	12.058	11.968	11.798	11.648	11.419
50 tot 65 jaar	9.736	9.874	9.992	10.271	10.411	10.590
65 tot 75 jaar	5.174	5.643	5.796	5.853	5.939	5.984
75 jaar en ouder	2.555	2.807	2.960	3.085	3.256	3.442
Totaal	52.893	53.190	53.305	53.400	53.476	53.537

Vervolg tabel B2.1

Leeftijd	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
0 tot 20 jaar	13.414	13.460	13.450	13.408	13.396	13.395	13.373
20 tot 35 jaar	9.675	9.537	9.467	9.380	9.305	9.202	9.101
35 tot 50 jaar	12.174	12.211	12.233	12.246	12.182	12.110	12.024
50 tot 65 jaar	9.808	9.846	9.890	9.779	9.705	9.758	9.817
65 tot 75 jaar	3.763	4.048	4.271	4.700	5.099	5.329	5.559
75 jaar en ouder	2.049	2.112	2.209	2.285	2.368	2.500	2.633
Totaal	50.883	51.216	51.519	51.798	52.056	52.293	52.508

Tabel B2.2 Percentage bevolkingsontwikkeling

Leeftijd	2013	2014	2015	2016	2017	2018
0 tot 20 jaar	25,9%	25,6%	25,3%	24,9%	24,5%	24,1%
20 tot 35 jaar	17,9%	17,3%	17,1%	17,0%	17,0%	17,2%
35 tot 50 jaar	23,1%	22,7%	22,5%	22,1%	21,8%	21,3%
50 tot 65 jaar	18,4%	18,6%	18,7%	19,2%	19,5%	19,8%
65 tot 75 jaar	9,8%	10,6%	10,9%	11,0%	11,1%	11,2%
75 jaar en ouder	4,8%	5,3%	5,6%	5,8%	6,1%	6,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

In de gemeente Heerhugowaard is de komende jaren sprake van een bevolkingstoename, te zien is dat het aantal en aandeel 65-plussers door blijft stijgen. De stijging van het aantal 65-plussers (met name de 75-plussers), zal het gebruik van de Wmo-voorzieningen doen stijgen. Ondanks de toename van de 65-plussers zullen er in 2015 relatief weinig ouderen in Heerhugowaard wonen, zoals uit onderstaande tabel blijkt.

Tabel B2.3 Percentage vergrijzing

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
65 tot 75 jaar	9,8%	10,6%	10,9%	11,0%	11,1%	11,2%
75 jaar en ouder	4,8%	5,3%	5,6%	5,8%	6,1%	6,4%
Vergrijzing Heerhugowaard	14,6%	15,9%	16,5%	16,8%	17,2%	17,6%
Vergrijzing Nederland	16,8%	17,3%	17,7%	18,2%	18,5%	19,0%

Voor Nederland als geheel is de verwachting dat in 2018 19 procent van alle Nederlanders 65-plus is¹⁰, in Heerhugowaard is dit 17,6 procent. Wel groeit met name de komende 2 jaar het aandeel 65 plussers in Heerhugowaard sterker dan in Nederland.

¹⁰ Bron: CBS

Bijlage 3 Voorzieningen

Woonvoorzieningen (zowel natura als PGB)

- Vrijmaken woning
- Roerende woonvoorziening
- Woningaanpassing < 2.000, -
- Onderhoud, keuring en reparatie woonvoorziening
- Woningaanpassing > 2.000, -
- Verwijderen woningaanpassing
- Verhuiskostenvergoeding
- Traplift
- Huurderving
- El. deuropener
- Woningaanpassing > 20.000, -
- Aangepaste keuken
- Tijdelijke huisvesting
- Woonbemiddeling

Hulpmiddelen (zowel natura als PGB)

- Handbewogen rolstoel
- Elektrische rolstoel
- Duwwandelwagen
- Accessoires rolstoel
- Sportrolstoel
- Onderhoud, reparatie rolstoel
- Aanpassing handbewogen rolstoel
- Aanpassing elektrische rolstoel

Individuele vervoersvoorzieningen (zowel natura als PGB)

- Scootmobiel
- Ander vervoermiddel
- Vervoersvoorziening algemeen
- Gebruikskosten rolstoeltaxi
- 1^e schilvergoeding
- Taxikosten/ gebruikskosten eigen auto
- Bruikleenauto
- Accessoires buitenwagen
- Autoaanpassing
- Aangepast bruikleenwagen
- Gesloten buitenwagen
- Begeleidingskosten vervoer
- Bouwkosten vervoermiddel
- Aangepast fiets
- Handbike
- Gebruikskosten ander vervoermiddel
- Advieskosten vervoermiddel

Collectief vervoer

- Collectief openbaar vervoer

Bijlage 4 Kostenprognose scenario's

In deze bijlage staan enkele specificaties van de kosten van de Wmo voorzieningen.

Tabel B4.1 Kostenprognose Wmo basisscenario

Voorziening	Realisatie 2013	2014	2015	2016	2017	2018
HH 1						
Cliënten	778	827	860	892	928	965
Kosten	€ 1.696.770	€ 1.802.966	€ 1.875.388	€ 1.945.745	€ 2.024.961	€ 2.105.519
HH 2						
Cliënten	245	253	258	263	269	274
Kosten	€ 668.430	€ 689.656	€ 704.286	€ 718.149	€ 733.548	€ 748.269
HH PGB						
Cliënten	65	68	70	72	74	76
Kosten	€ 192.000	€ 200.200	€ 205.813	€ 211.643	€ 218.087	€ 224.109
Woonvoorzieningen						
Cliënten	138	146	150	154	159	163
Kosten	€ 276.000	€ 291.860	€ 299.884	€ 308.392	€ 317.400	€ 325.242
Collectief vervoer						
Cliënten	655	677	696	716	737	759
Kosten	€ 640.000	€ 661.758	€ 680.156	€ 699.966	€ 719.976	€ 741.541
Individueel vervoer						
Cliënten	509	533	546	560	574	588
Kosten	€ 409.000	€ 428.336	€ 438.688	€ 449.917	€ 461.457	€ 472.085
Rolstoelen						
Cliënten	433	445	453	462	471	477
Kosten	€ 277.000	€ 284.884	€ 289.850	€ 295.592	€ 301.128	€ 305.142
Totaal	€ 4.148.000	€ 4.354.906	€ 4.493.576	€ 4.631.636	€ 4.782.652	€ 4.932.813

* Bron: prognosemodel KWIZ

Deze tabel geeft per soort voorziening nader inzicht in de specifieke ontwikkeling van het aantal cliënten, het aantal verstrekkingen en de kosten per cliënt.

Tabel B4.2 Kostenprognose Wmo scenario 2

Voorziening	Realisatie 2013	2014	2015	2016	2017	2018
HH 1						
Cliënten	778	794	792	789	789	787
Kosten	€ 2.354.000	€ 2.353.251	€ 2.302.869	€ 2.247.819	€ 2.200.844	€ 2.152.927
HH 2						
Cliënten	245	248	248	248	248	248
Kosten	€ 192.000	€ 190.252	€ 186.594	€ 182.733	€ 179.260	€ 175.616
HH PGB						
Cliënten	65	66	67	67	68	69
Kosten	€ 192.000	€ 192.272	€ 189.835	€ 187.482	€ 185.540	€ 183.113
Woonvoorzieningen						
Cliënten	138	139	135	132	129	126
Kosten	€ 276.000	€ 271.722	€ 259.927	€ 248.859	€ 238.455	€ 227.486
Collectief vervoer						
Cliënten	655	677	696	716	737	759
Kosten	€ 640.000	€ 661.758	€ 680.156	€ 699.966	€ 719.976	€ 741.541
Individueel vervoer						
Cliënten	509	506	493	480	468	455
Kosten	€ 409.000	€ 398.781	€ 380.238	€ 363.063	€ 346.681	€ 330.194
Rolstoelen						
Cliënten	433	441	444	448	452	454
Kosten	€ 277.000	€ 276.394	€ 272.833	€ 269.946	€ 266.806	€ 262.306
Totaal	€ 4.148.000	€ 4.141.513	€ 4.065.838	€ 3.989.416	€ 3.923.277	€ 3.856.013

Bijlage 5 Berekening kosten bijzondere bijstand

Per inkomensgrens, huishoudtype en leeftijd staat een benadering van de draagkracht die resteert op basis van de draagkrachtberekening.

Tabel B5.1. Inkomensgrens en draagkrachtberekening

Inkomensgrens en draagkracht	Alleenstaand 65-	Meerpersoons 65-	Alleenstaand 65+	Meerpersoons 65+
120%	€ -	€ -	€ -	€ -
130%	€ 1.852	€ 2.269	€ 1.271	€ 1.755
140%	€ 5.864	€ 7.184	€ 4.026	€ 5.557
150%	€ 12.886	€ 15.785	€ 8.846	€ 12.211
200%	€ 36.291	€ 44.456	€ 24.915	€ 34.390

Tabel B5.2 Inkomensgrens en draagkrachtberekening alternatief beleid

Inkomensgrens en draagkracht	Alleenstaand 65-	Meerpersoons 65-	Alleenstaand 65+	Meerpersoons 65+
110%	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
120%	€ 1.852	€ 2.269	€ 1.271	€ 1.755
130%	€ 3.704	€ 4.537	€ 2.543	€ 3.510
140%	€ 7.716	€ 9.452	€ 5.297	€ 7.312
150%	€ 14.738	€ 18.053	€ 10.118	€ 13.966
200%	€ 38.143	€ 46.725	€ 26.186	€ 36.145

Bijlage 6 Kenmerken huishoudens

Onderstaande tabel geeft het aantal inwoners en het aantal huishoudens weer in de gemeente Heerhugowaard.

Tabel B.6.1 Aantal huishoudens en inwoners Heerhugowaard¹¹

Categorie	2010	2013
Aantal huishoudens	21.036	21.963
Aantal personen	51.584	52.616
Gemiddelde huishoudgrootte	2,5	2,4

De gemeente Heerhugowaard is een middelgrote gemeente. Er wonen in totaal 52.616 personen in 21.963 huishoudens. De gemiddelde huishoudgrootte komt daarmee uit op 2,4 personen, iets hoger dan het landelijk gemiddelde van 2,2 personen.¹² In vergelijking met 2010 is het aantal huishoudens en het aantal inwoners en huishoudens in de gemeente gestegen.

Huishoudtype

In de gemeente Heerhugowaard wonen in vergelijking met landelijke cijfers veel meer meerpersoonshuishoudens. Maar liefst 40 procent van de huishoudens is een meerpersoonshuishouden zonder kinderen en ruim een kwart is een meerpersoonshuishouden met kinderen. Dit verklaart ook het feit dat de gemiddelde huishoudgrootte groter is dan landelijk. Voor eenoudergezinnen geldt dat door een afwijkende definitie, landelijke vergelijking niet direct mogelijk is.¹³

Tabel B.6.2 Huishoudens naar type

Huishoudtype	Huishoudens		2013		Landelijk
	2010	Aantal	Aandeel	Aandeel	Aandeel
Alleenstaand	28%	6.391	29%		40%
Eenoudergezin	3%	875	4%		4%
Meerpersoons zonder kinderen	40%	8.684	40%		36%
Meerpersoons met kinderen	29%	6.013	27%		20%
Totaal	100%	21.963	100		100%

Leeftijd

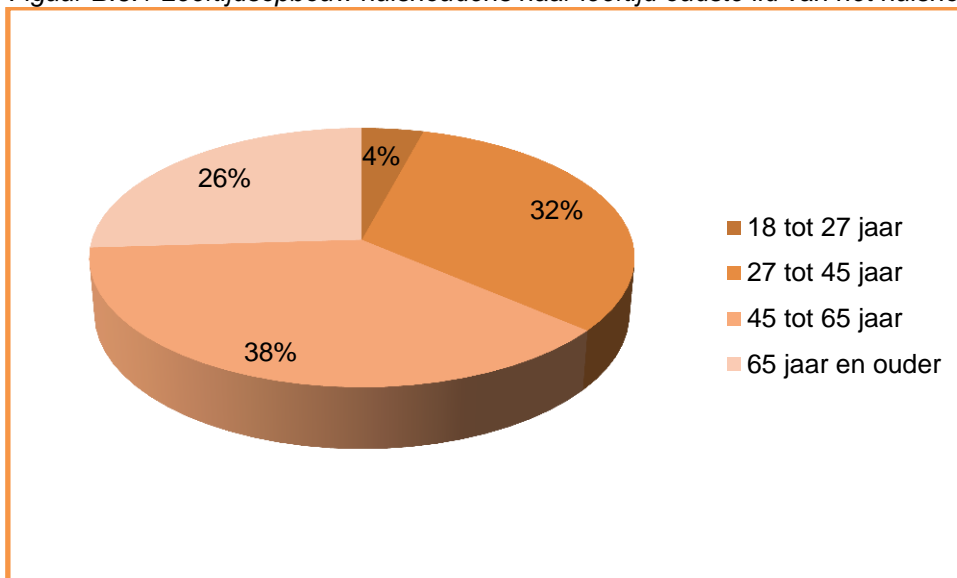
Als we kijken naar de leeftijdsverdeling in de gemeente Heerhugowaard zien we het volgende beeld.

¹¹ Alle gegevens in de tabellen in deze monitor zijn gebaseerd op de gekoppelde gemeentelijke bestanden, tenzij anders aangegeven. Landelijke cijfers zijn afkomstig van het CBS.

¹² Bron: CBS.

¹³ Het CBS hanteert geen leeftijds criterium bij het begrip eenoudergezin en telt dus ook ouder-kind relaties mee tussen volwassenen personen. KWIZ hanteert als criterium voor een eenoudergezin dat het jongste inwonende kind jonger dan 18 jaar is.

Figuur B.6.1 Leeftijdsofbouw huishoudens naar leeftijd oudste lid van het huishouden

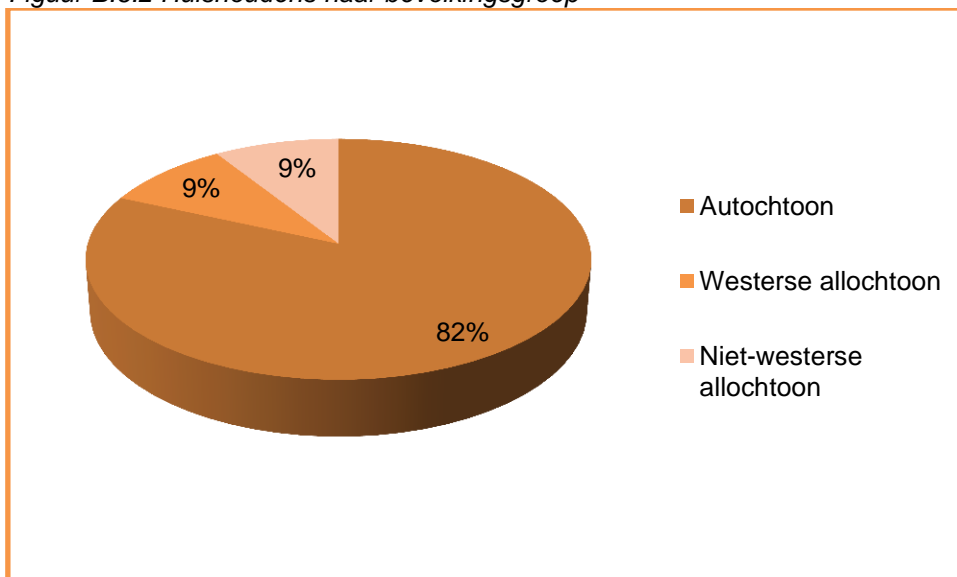

De grootste groep vormen de huishoudens in de leeftijd van 45-56 jaar, gevolgd door de 65-plussers. De gemeente Heerhugowaard heeft, wanneer we landelijk vergelijken, een groot aandeel huishoudens in de leeftijd van 27-45 jaar. In veel gemeenten trekt deze leeftijdsgroep weg uit de gemeente om elders te gaan studeren en werken. Ook het aandeel ouderen is vrij hoog in Heerhugowaard; landelijk is 20 procent van de bevolking ouder dan 65 jaar, in Heerhugowaard is dat 26 procent.

Etniciteit

De volgende figuur geeft de huishoudindeling naar etnische achtergrond weer.

Figuur B.6.2 Huishoudens naar bevolkingsgroep

Ongeveer 18 procent van de huishoudens is van allochtone herkomst. Dit komt overeen met het landelijke beeld. De verdeling niet-westerse allochtoon en westerse allochtoon is nagenoeg gelijk in Heerhugowaard.

Bijlage 7 specificatie CER en WTCG

Compensatie Eigen Risico

De Compensatie eigen risico 2013 is vastgesteld op € 99, -. Deze compensatie is door het CAK in november 2013 december uitgekeerd. Een rechthebbende heeft recht op de Compensatie eigen risico 2013 als die volgens de zorgverzekeringswet voldoet aan één (of meer) van de onderstaande voorwaarden:

- de rechthebbende krijgt geneesmiddelen voor bepaalde aandoeningen.
- de rechthebbende is onder behandeling voor bepaalde aandoeningen in een ziekenhuis.
- de rechthebbende verblijft langdurig in een AWBZ-instelling.
- de rechthebbende verbleef op 1 juli 2013 minstens een half jaar aan één stuk in een AWBZ instelling.

Wet tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten

Voor de toekenning van een WTCG zijn de volgende criteria van toepassing:

- een indicatie voor langdurige AWBZ-zorg. Langdurig wil zeggen: minstens 26 weken lang minimaal één uur per week AWBZ-zorg of begeleiding. Bij een verblijf in een ggz-instelling valt het eerste jaar verblijf onder de Zorgverzekeringswet en telt niet mee voor de tegemoetkoming.
- De cliënt gebruikt intensief bepaalde medicijnen. Het gaat om meer dan 180 standaard dagdoseringen van een medicijn voor een chronische ziekte die voorkomt op de lijst geneesmiddelen Wtcg. Er wordt aangesloten bij medicijngebruik dat in aanmerking komt voor compensatie van het eigen risico. Verzekerden die medicijnen gebruiken voor één lichte FKG en niet voldoen aan een ander criterium, komen alleen in aanmerking voor een algemene tegemoetkoming als ze ook een vergoeding voor bepaalde hulpmiddelen hebben gekregen.
- De cliënt krijgt een vergoeding van bepaalde hulpmiddelen. Het gaat hier om hulpmiddelen die duiden op een langdurige aandoening.
- De cliënt krijgt langdurig hulp bij het huishouden via de WMO. Het moet gaan om minstens 26 weken per jaar minimaal één uur hulp bij het huishouden per week. Verschillende periodes in het jaar mogen bij elkaar worden opgeteld. Het gaat om hulp bij het huishouden in natura: persoonsgebonden budgetten voor hulp bij het huishouden tellen (nog) niet mee. Hiervan bestaat namelijk geen dekkende landelijke registratie. Jongeren tot 18 jaar betalen geen eigen bijdrage voor WMO-hulp bij het huishouden en staan daarom niet geregistreerd als gebruiker. Zij dienen zich direct te melden bij het CAK.
- De cliënt krijgt een behandeling in een ziekenhuis voor bepaalde aandoeningen.
- De cliënt krijgt fysio- of oefentherapie voor bepaalde aandoeningen.

Daarnaast is het inkomen van belang. Daarbij gaat het om het verzamelinkomen of belastbaar inkomen van een huishouden. Grenzen voor Wtcg zijn voor een eenpersoonshuishouden € 24.570 en voor een tweepersoonshuishouden € 35.100.

De hoogte van de tegemoetkoming is afhankelijk van leeftijd en zorggebruik van de rechthebbende. Is een cliënt jonger dan 65, dan is de lage tegemoetkoming € 296 en de hoge tegemoetkoming: € 494. Bij een cliënt van 65 jaar en ouder liggen deze bedragen op € 148 (lage tegemoetkoming) en € 346 (hoge tegemoetkoming).